

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. გამოდის სამშაბათობით №63 (1693) 27 ოქტომბერი — 2 ნოემბერი. 1998წ. ● ღირსი 50 თეთრი

რატომ არ იმედავს პრეზიდენტი განთავსებას და თარგმანს? ანუ მომხმარებელი სტანდარტისა და პირი უმთავრესად მომხმარებელი უნდა...

უკანასკნელ ხანს, მოცულულ 1991-92 წლების პერიოდში, მათგან და მათგან რომ დემოკრატიული რეჟიმის დანერგვა უნდა ხდებოდეს, საქართველო იქცა პერმანენტული დესტაბილიზაციის, ტერაქტებისა და სამხედრო აჯანყებების ქვეყნად. ამ სახელმწიფოში, რომელიც პირველ ნაბიჯს დგამს დემოკრატიული აღმშენებლობისკენ, ჩვენ და სამშუბროდ, კანონი ხშირად ქაღალდზე რჩება და მის შესრულებას არც ხელისუფლება ახერხებს. ანუ იქ, სადაც კანონი არ კანონობს, ვისაც რა მოეგონება, იმას აკეთებს. მოეგონება აკაკი ელიავას და მის ამქარს პატარა ჯანყის მოწყობა და გაკეთა კიდევ ჩვენ, რეგიონი მოქალაქეები, თითქმის მივეჩვიეთ კიდევ ამგვარ რაღაცეებს და არც ხვალ გაგვიკვირდება, თუ ვინმემ, სამხედრომ თუ არასამხედრომ, მსგავსი ნაბიჯი გადადგას და კანონიერ ხელისუფლებას (ეს იქნება დღევანდელი თუ მომავალი) მუშტი მოუღებ...

როს. უბედურება ისაა, ეტყობა, ხელისუფლებაც მიეჩნია ამას და მისი რეაქცია, გარკვეულწილად, უცნაურიც კია ასეთი აჯანყებისა თუ ტერაქტების მიმართ. ანუ უცნაურია ხელისუფალთა დამოკიდებულება იმ სტრუქტურების მიმართ, რომლებიც სამსახურებრივად

ტი თუ ჯანყი ისე მშვიდობიანად დამთავრდა ძალისმიერი სტრუქტურებისთვის (გვულისხმობთ მათ ხელმძღვანელთა კარიერას), რომ მათ თავკაცებს თმოდან ბეწვიც კი არ ჩამოვარდნიათ. მეტიც, ზოგიერთმა მათგანმა ორდენი, ზოგიერთმა კი უფრო მაღალი წინიც დაიმსახურა. არადა, სახელმწიფოში, რომელსაც

ოქტომბრის 1991-92 წლების პერიოდში, მათგან და მათგან რომ დემოკრატიული რეჟიმის დანერგვა უნდა ხდებოდეს, საქართველო იქცა პერმანენტული დესტაბილიზაციის, ტერაქტებისა და სამხედრო აჯანყებების ქვეყნად. ამ სახელმწიფოში, რომელიც პირველ ნაბიჯს დგამს დემოკრატიული აღმშენებლობისკენ, ჩვენ და სამშუბროდ, კანონი ხშირად ქაღალდზე რჩება და მის შესრულებას არც ხელისუფლება ახერხებს. ანუ იქ, სადაც კანონი არ კანონობს, ვისაც რა მოეგონება, იმას აკეთებს. მოეგონება აკაკი ელიავას და მის ამქარს პატარა ჯანყის მოწყობა და გაკეთა კიდევ ჩვენ, რეგიონი მოქალაქეები, თითქმის მივეჩვიეთ კიდევ ამგვარ რაღაცეებს და არც ხვალ გაგვიკვირდება, თუ ვინმემ, სამხედრომ თუ არასამხედრომ, მსგავსი ნაბიჯი გადადგას და კანონიერ ხელისუფლებას (ეს იქნება დღევანდელი თუ მომავალი) მუშტი მოუღებ...

არაღი ვალდებულნი ძირითადი ალკვეთონ ყოველგვარი ტერაქტი თუ აჯანყება და ამის შესახებ ყველანაირ ინფორმაციას წინასწარვე ფლობდნენ. სამსახურად, ჩვენი ძალოვნები ურმის გადაბრუნების შემდეგ იქნებენ ხოლმე მუშტებს და პაერში მუშტების ქნევას რა შედეგიც მოაქვს, საყოველთაოდაა ცნობილი.

და დამსახურებულ თუ დაუმსახურებულ პენსიაზე უშვებენ. ჩვენი უცნობია, რატომ ვერ იმეტებს პრეზიდენტი თარგმანებს ან გახიზნებს, მაგრამ ცნობილია ერთი რამ: უმაღლესი ხელისუფალის ასეთი ლიბერალური დამოკიდებულება ძალისმიერი სტრუქტურათა თავკაცების მიმართ კიდევ უფრო

ბევრი, ყოველ შემთხვევაში, რამდენიმე ტერაქტ

გაგრძელება შესაძლებელია

„ხელისუფლებას პრეზიდენტის უნდა არ ჩაუვიდ“

ამ გოლო დროს, რატომღაც, ხშირად ხდება, მხარე სიმატელს „ჭორს“ დაარქმევინებს, თითქმის უნდა უნდა, თვალს აგავსებინებს, რომ ეს არ მომხდარიყო, ან პროფილაქტიკური ღონისძიებები გატარებულიყო, ან შემდეგ რა ქმედებები განახორციელა...

ბაბით და ვისი ინსპირაციით არის ეს გამოწვეული, მე უნდა დავსვა საკითხი: რა გააკეთა ხელისუფლებამ, რომ ეს არ მომხდარიყო, ან პროფილაქტიკური ღონისძიებები გატარებულიყო, ან შემდეგ რა ქმედებები განახორციელა...

თი მოქმედებები ხდებოდა, სხვაგვარი შეფასება არ არსებობს. ორივე შემთხვევა საკმაოდ შემოფარებულია და მიგვანიშნებს იმაზე, რომ რაც მალე წავსეს ხელისუფლება, უკეთესია საქართველოსათვის! არა აქვს მნიშვნელობა, მათი უსუსურობისა და უნაყოფიერების გამო მოხდა, თუ მათ გაუჩინეს ორგანიზება ამ ღონისძიებებს. როგორ შეიძლება კაცი შემოირიგო და ავტომატი მისცეს, თუ ამას შემორჩება პქი... ანდა კეთილი ინებე და პასუხი აგე იმ ქმედებებზე. ყველაფერი ეს იქნებოდა საკმაოდ კომიკური, რომ არა იმ ახალგაზრდა ბიჭების სისხლი, რომელიც დაიღვრა. ამიტომ უახლოეს დღეებში თუ ხელისუფლებამ არ დაადასტურა მისი ქმედითურობა, ეჭვი იმის შესახებ, რომ ეს ყველაფერი მისი ინსპირირებულია, საბოლოოდ დამტკიცდება. სწორედ ამ მოსაზრებას ჩვენ გამოვთვლით კონფლიქტის პირველივე წუთიდან. ამის შესახებ „სახალხო პარტიამ“ გააკეთა ოფიციალური განცხადება, რომელიც, სამსახურად, პრესით და ტელევიზიით არ გავიდა და ვგულისხმობთ იმ გარემოებას, რომ ხელისუფლებამ ოპერატიული ზემოქმედება მოახდინა, რათა ეს მოსაზრებები საზოგადოებისთვის არ გამხდარიყო ცნობილი კონფლიქტის პირველივე დღიდან. ჩვენ ვვლით ხელისუფლების მხრიდან აქტიურ მოქმედებებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, კიდევ ვიურობ, რომ ეს ხელისუფლების ორგანიზებულია. შესაბამისად მტკიცდება მოსაზრება იმის შესახებ, რომ მას არა აქვს იურიდიულ-მორალური უფლება

გაგრძელება შესაძლებელია

ახალი ცენზორი თბილისში

8 ოქტომბერს „შერატონ-პალასში“ აღინიშნა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გარემოს დაცვითი პროგრამის ერთ-ერთი პროგრამა — GRID, ანუ გლობალური რესურსთა საინფორმაციო მონაცემთა ბაზის ცენტრის გახსნა. „გრად“-ის შტაბბინა კენიის ქალაქ ნაირობშია. მას სხვადასხვა ქვეყანაში აქვს ცენტრები. თბილისის ცენტრი მეთექვსმეტეა. ევროპის რეგიონალური ცენტრი უფენვაშია. ცენტრის გახსნას ხელი შეუწყო ბატონმა ოტტო სიმონეტმა. ის ხელმძღვანელობს ცენტრს „გრად-არენდალი“ ნორვეგიაში. თბილისელები ხუთი წელია მასთან თანამშრომლობენ. მათ შესარულებს წინასწარი სამუშაო — ოთხი ეტაპი: 1. საქართველოს გარემოს დაცვითი ინფორმაციული ქსელის შეფასება, ამ საკითხებზე მომუშავე დაწესებულებების (პიდრომეტცენტრი...) მიმოხილვით; 2. საქართველოს გარემოს დაცვითი ინფორმაციული ქსელის ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება, რომლის შედეგია 1996 წლის მდგომარეობის ანალიზი; 3. განხორციელების პროექტი: ა) იუნესკოდან თავსებადი ქსელი; მიზანია გარემოს დაცვით დაინტერესებულ დაწესებულებებთან კავშირი; 4. ცენტრის დაფუძნება და ამოქმედება. ეს ცენტრი ამუშავებს მასალას მთელი საქართველოსთვის, აეროგადაღების და კოსმოსიდან გადაღებული სურათების მიხედვით თბილისში ადგენენ რუკებს მთლიანი (განუყოფელი) საქართველოსათვის. ცხინვალის და

აფხაზეთის რეგიონებისათვის ბოლო წლების მასალა სრული არ არის, რადგან ამ ცენტრს მონაცემებს საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტრო აწვდის, რომელსაც სრული მონაცემები ამ რეგიონებისათვის არა აქვს. ბატონმა ოტტო სიმონეტმა აღნიშნა თბილისელი თანამშრომლების პროფესიონალიზმი და თბილისი დამოკიდებულება, ისინი ხუთი წელია თანამშრომლობენ და კარგად იცნობენ ერთმანეთს. გაეროს გარემოს დაცვითი ევროპის რეგიონის ცენტრის დირექტორმა, ბატონმა ფრიც შლინგმანმა (უფენვა) სთხოვა საქართველოს თითოეულ მცხოვრებს, რომ გული-სურათი მოეყრან იმ გარემოს დაბინძურებისაგან დაცვას, სადაც მათ უბედობათ მცხოვრებია, მუშაობა, მგზავრობა. ეს მთავრობის საზრუნავი უნდა იყოს, მაგრამ თითოეულ ადამიანს ძალიან ბევრი რამ

შეუძლია სასიკეთოდ შეცვალოს და ამიტომ უნდა იაქტიუროს. უნდა მიაკითხოთ ახლადშექმნილ გარემოს დაცვით ცენტრს, მოსთხოვონ მის ხელმძღვანელს, ზურაბ ჯინჭარაძეს მონაცემები ამა თუ იმ ქარხნის, დაწესებულების უსაფრთხოების შესახებ. სტუმრებმა იცოდნენ, რომ საქართველოს მოსახლეობა შენუბილია მაგნიტონარევიანი ბენზინის გამოწვავით ავტომობილებიდან. იაქტიურეთ, უშეუღეთ თავს! გვიჩაჩა. საქართველო აუცილებლად მალე აღორძინდება, ის ლამაზი და მდიდარი ქვეყანაა, თქვენ ბატონმა ო. სიმონეტმა და ფ. შლინგმანმა და სიკეთე, მშვიდობა უსურვეს საქართველოს მოსახლეობას. გაეროს ამ განყოფილების მასალა-მონაცემები, მოხსენებები, მიმოხილვები ინტერნეტშია შეტანილი და მისი გაცნობა ყველა მსურველს შეუძლია.

ნათელა ფოფხაძე

თუ გსურთ ერის გაერთიანება, თითოეული მოქალაქის, ოჯახისა და ხალხის კეთილდღეობა, საქართველოს ძლიერება, ხმა მიეცით ერთადერთ ერთგულ საარჩევნო ბლოკს «საქართველო» - მერაბ კოსტავას საზოგადოება!

ბლოკში გაერთიანებულნი არიან:

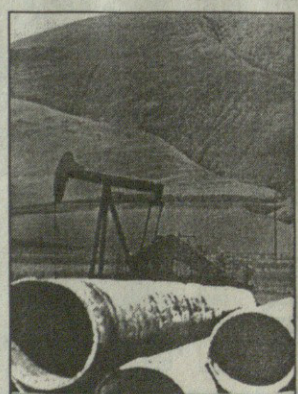
გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება მერაბ კოსტავას საზოგადოება საქართველოს ღმთისშვილთა კავშირი

მერაბიანად ჩაიჭრა პრეზიდენტი, ანუ როდის თქვა „ამოკოვ“ „ვამოკო“?

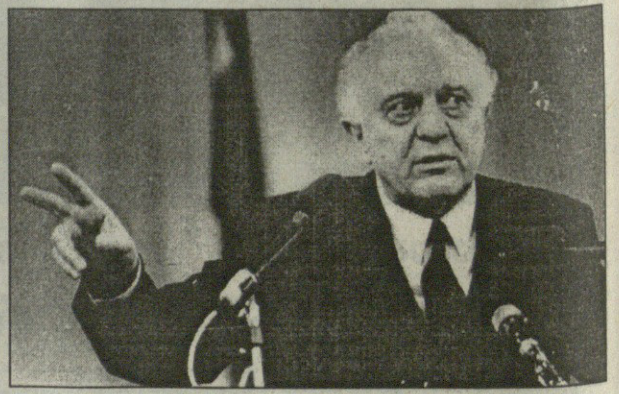
საქართველოში განვითარებულმა მოვლენებმა, კერძოდ კი, სვეცდანიშნულების რაზმ „სატურნის“ ექსპედიციას ე. წ. ამბოხებამ, ქართულ მასშტაბში არაერთგვაროვანი ასახვა ჰპოვა, მაგრამ თავიდანვე არასწორად დადგმულმა სცენარმა წარმატებით ვერ იმუშავა და როგორც ფანდი, საანის ბუშტივით გასკდა. ამის

საბოლოო სხვაობაა. ე. ი. ვაშინგტონში ამ დროს თვრამეტი საათი გახლდათ, ანუ სამუშაო საათები დასრულებული იყო. ოფიციალური თბილისისათვის ფაქტი, როგორც თვითონვე აცხადებენ, ღამის ოთხ საათზე გახდა ცნობილი, ამ დროს აშშ-ში საღამოს რვა საათი იყო. ქართულმა პრესამ ოფიციალური განცხადება ამის შესახებ

საქართველოში საუკუნის პროექტის განხორციელებას საინტერესოა, როდის მოახერხა ოფიციალურმა თბილისმა შტატებში ხმის მიწვდენა, ან კიდევ, საინტერესოა, საღამოს ექვსი საათიდან დილის რვა საათამდე, როგორ შეიკრება შტატებში პატივცემული საზოგადოება ამ გადამწყვეტილების მისაღებად. კოზა კაპანაძე

დასადასტურებლად ერთ ლოგიკურ მაგალითს მოვიყვანო. კერძოდ, როდესაც ელიავამ რამდენიმე ერთეული ჯავშანტექნიკა და ორი ასეული შეიარაღებული პირი გამოიყვანა თითქმის და ხელისუფლების დასაშოთად, ამ დროს თბილისს დროით ღამის ორი საათი იყო. მოგესხნებათ, საქართველოსა და შტატების დროს შორის რვა

დილის რვა საათზე, ანუ ამერიკის დროით ღამის ორამეტი საათზე გააკეთა. საქართველოს პრეზიდენტმა, დღის 16 საათზე, ე. ი. აშშ-ს დროით დილის 8 საათზე გააკეთა განცხადება, რომ ამერიკულმა კომპანია „ამოკო“ უარი განაცხადა ჩვენთან თანამშრომლობაზე და მუშაობა შეწყვიტა, ამით კი საფრთხე დაემუქრა

P. S. ნეტარსენებულმა ლუარსაბ თათქარიძემ ქვრზე სამოციან ნაცვლად ორმოცი ბუზი რომ დაიჭრა, თქვა — უ, გაფრენილანო. ასეთი ართიმეტკით სახელმწიფოს ნამდვილად ვერ ვმართავთ. P. P. S. მკითხველთა საყურადღებოდ: „ვამოკო“ მეგრული სიტყვაა და ნიშნავს „არ მინდა“.

„მეცნიერებათა შტაბის“ ხელმძღვანელობა კვლავ უხვლელი დარჩა

ამ დღეებში გაიმართა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ხელმძღვანელობის არჩევნები: აირჩიეს განყოფილებათა აკადემიკოს-მდივნები, ვიცე-პრეზიდენტები და ბოლოს პრეზიდენტი. როგორც მოსალოდნელი იყო, აკადემიის შემადგენლობა კვლავ უცვლელი დარჩა: ამით კიდევ ერთხელ გამოჩნდა, რომ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გარდაქმნის უნარი არ გააჩნია, რამაც განაპირობა გერონტიკოგრატიის (უზუცესთა ბატონობის) გახანგრძლივება (სხვათა შორის, პარადოქსია, რომ ერთ დროს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გერონტიკოგრატიის დიდი ცვლილებების მოხდენა სურდა ვასილ მუჟაჟანაძეს). ჯერ კიდევ მეთუ-რამეტე საუკუნის ფრანგი მოაზროვნეები დაასკვნდნენ, რომ თითოეული ხალხი იმსახურებს საკუთარ მთავრობას. ამჯერად საქართველოს მთავრობის (უმაღლესი ხელისუფლების) არსებობის მართლზომიერების საკითხს განუვადებდნენ და დაესძინათ, რომ დღევანდელი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საერთო შემადგენლობა (ცხადია, მეცნიერ-თანამშრომლების ჩათვლით) საესტეტიკო იმსახურებს დღევანდელ პრეზიდენტსა და პრეზიდენტს.

როგორც ნესი, საბჭოთა ხელისუფლების წლებში მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტები ბუნებისმეტყველების წარმომადგენლები იყვნენ. უფრო ძნელი ასახსნელია, თუ რატომ არ იდგნენ საბჭოთა კავშირის (რუსეთის) მეცნიერებათა აკადემიის სათავეში

პუმანიტარები, მაგრამ ადვილია ასხნა იმისა, თუ რატომ არ აწყობდა ახალ ბოლშევიკურ-კომუნისტურ რუსეთის იმპერიას ე. წ. მოკავშირე რესპუბლიკების მეცნიერებათა აკადემიის სათავეში პუმანიტარი პრეზიდენტები. მიუხედავად ამგვარი ტენდენციისა, საბჭოთა საქართველოში თავის დროზე, სანამ მეცნიერებათა აკადემია დაარსდებოდა, გაიმარჯვა

რამდენადაც საბჭოთა რეჟიმისა და იდეოლოგიის ბატონობისა პუმანიტარული მეცნიერებანი ძალიან ჩამორჩა, აქედან გამომდინარე, მით უფრო უპირაზო იქნებოდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სათავეში პუმანიტარი პრეზიდენტის ყოფნა. ძნელი არ უნდა იყოს გაცნობიერება იმისა, რომ ბუნებისმეტყველების სფეროში გარდა იმისა, რომ საამისო

საღმა საზოგადოებრივმა აზრმა, რომლის თანახმადაც მომავალ აკადემიაში პრეზიდენტი უნდა ყოფილიყო პუმანიტარი ივანე ჯავახიშვილი. დიდად სამწუხაროდ, ჩვენი დიდი ისტორიკოსისა და მამულისწილის სიკვდილმა ეს შესაძლებლობა გამოირიცხა. სიმსხმედი დიდი გონიერება გამოიჩინეს და ახლად დაარსებული (1943 წელს) აკადემიის პრეზიდენტობა პუმანიტარ იოსებ ბრეზესს ავრცუნეს. ასეთი პრეზიდენტი „სოციალისტურ სამყაროში“ გამოირჩეოდა პოლიეთისა (ფილოსოფიის თაღუშ კოტარბინსკი) და ჩეხოსლოვაკიაში (ისტორიკოსი და ფილოლოგი ზდენეკ ნედელი).

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიაში მსგავსი პერსპექტივა ნაკლებ განხორციელებადია. მაგრამ ნუ ვიქნებით ფატალისტები და ნუ მივყავართ მოვლენათა სტერეოტიპულ მდინარეებს. გვჯეროდეს, რომ არსებობს ეს შესაძლებლობა, რომლის მიხედვითაც უნდა მოხდეს ქართული პუმანიტარული მეცნიერებებისა და საერთოდ მეცნიერების ადგილობრივად აღდგენის მიზნით სხვაგვარი მიდგომის პირობებში, რომელშიც რადიკალურად განახლებული მეცნიერებათა აკადემია თავის სათქმელს იტყვის და გასაკეთებელს გააკეთებს.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მსგავსი პერსპექტივა ნაკლებ განხორციელებადია. მაგრამ ნუ ვიქნებით ფატალისტები და ნუ მივყავართ მოვლენათა სტერეოტიპულ მდინარეებს. გვჯეროდეს, რომ არსებობს ეს შესაძლებლობა, რომლის მიხედვითაც უნდა მოხდეს ქართული პუმანიტარული მეცნიერებებისა და საერთოდ მეცნიერების ადგილობრივად აღდგენის მიზნით სხვაგვარი მიდგომის პირობებში, რომელშიც რადიკალურად განახლებული მეცნიერებათა აკადემია თავის სათქმელს იტყვის და გასაკეთებელს გააკეთებს.

ბურაბე მორანაშვილი

რატომ არ იმეტებს პრეზიდენტი განყოფილებას და თარგმანს? ანუ მოქმედებითი სტაბილიზაცია გერმანული ფიქციის მომენტს შეიძლება...

მეორე გვერდიდან

აძლიერებს იმ ეჭვს, რომელიც საზოგადოების ერთ ნაწილში მუსირებს, ანუ აზრს იმის შესახებ, რომ ეს უკანასკნელი ამ ბოხი ხელისუფალთა მიერ დადგმული სექტატიკალი. ჭკუათომყოფელი კაცი, რა თქმა უნდა, ვერ დაეთანხმება ასეთ აზრს და ძნელად ნარმოადგინო, ხელისუფლება ქვეყნისა და საკუთარი თავის საზიანოდ ასეთ რამეს მოიზომებდნენ, მაგრამ ზოგიერთ ბოლოდროინდელ ტრატებსა თუ აჯანყებებს ისეთი უცნაური, ურთიერთგამომრიცხავი მოვლენები თუ ფაქტები ახლავს თან, რომ ძალაუფლებურად დაბეჭდვას კაცს.

უცნაური იყო აკაკი ელიაშვილის ამბოხი, რას მოითხოვდა, რა უნდოდა, ვინ ედგა ზურგს უკან, ვისი იმედი ჰქონდა, ან თვითონ რომ ასე მშვიდობიანად გაიპარა, როგორც ამბობენ, ახლომდებარე ტყეში, კაცმა რომ თქვას, ეს ყველაფერი უცნაურზე მეტია. აკაკი ელიაშვილი რომ ბევრჯერ განაწყენებულ-შემონარგებელი იყო, ეს კი ვიცოდით, მაგრამ ასეთ არასანდო კაცს ვინ მიანდო ბრგადის ერთი ხელმძღვანელის პოსტი, ეს არ ვიცოდით და არც დღეს ვიცით. ანდა, რაღა სამეგრელოში ხდება ბოლო ამგვარი ჯანყ-ტერაქტი, ვინ გვგვამს და ვინ ახორციელებს მას, რა მიზანია მასში ჩადებული

და ვის აძლევს ეს ყველაფერი ხელს? აი, კითხვები, რომელთა პასუხსაც, ლოგიკის ძალით, ახლო მომავალში არავინ გვეტყვის, მაგრამ მომავლის მეისტორიე ბევრ რამეს გამოივარდებს და ახდის ფარდას. შესაბამისად, სახელსაც დაარქმევს ყველას და ყველაფერს. ჯერჯერობით კი კვლავ ბურუსში, მოულოდნელობათა მოლოდინში უნდა ვიყო, რადგან მოქმედებითი სტაბილიზაცია, როგორცაა დღეს ჩვენთან, სასუსა ბევრი ფეთქებადი მომენტი და ის ხელი, რომელიც აქამდე გვამცავდა და მართავდა ყველა სახის ტერორსა თუ ამბოხს, კვლავ, და ალბათ არაერთხელ, შეეცდება აგვიროს და დაგვიროს, აგვიწუნოს და დაგვიწუნოს... ასეთი ვითარება იქნება ქვეყანაში მანამ, სანამ ხელისუფლება ასეთი დონე, უპრინციპო და ამორალური იქნება.

არადა, ღმერთმან, ახლა, მეოცე საუკუნის მიწურულს, საქართველოს (ამ საუკუნეში მეორედ) კვლავ გაუჩნდა ნამდვილი შანსი იმისა, რომ ქვეყანა ჭეშმარიტად თავისუფალი, დემოკრატიული და მსოფლიო თანამეგობრობის ერთ-ერთი ღირსეული წევრი გახდეს. შანსი კია, მაგრამ ამ შანსს გამოყენება უნდა. შეძლების კი დღევანდელი ხელისუფლება, რომელიც ერთ-ერთი უფლად ურ საკამოვადილობის შემოგდომებს (რუსეთ-დასავლეთისა), გამოიყენოს ეს შანსი? ეჭვობთ, რომ ამ უკა-

ნასწავლმა ეს შეძლოს, რადგან იმ პრინციპებმა, იმ მეთოდებმა, რომლებითაც ის აქამდე მართავდა ქვეყანას, ჯერ სასიკეთო ვერაფერი მოგვიტანა, და აქედან გამომდინარე, არც მომავალში დაგვავსოს ხეობა. მაშ, რა გზა რჩება, იკითხავს მკითხველი. ჩემი აზრით, გადაირჩენს გზა ისევ ჩვენივე, ჩვენი მოქალაქეობრივი შეგნების, პოზიციის სიმტკიცეში, ანუ იმაში, რომ საქართველოს დღევანდელი მოსახლეობის უმრავლესობამ, რომელსაც დასავლური უკვე აღარაფერი დარჩა, ყველა დონის არჩევნებზე, იქნება ეს ადგილობრივი, საპარლამენტო თუ საპრეზიდენტო, თავისი მტკიცე ნება გამოამჟღავნოს და აირჩიოს ის ადამიანები თუ ჯგუფი ადამიანებისა, ვისთვისაც უმთავრესია სამშობლო და არა სკამი. ფრანგი კლასიკოსი, ანდრე მორუა წერს ერთგან, რომ მოქალაქე, რომელიც არ ინტერესდება პოლიტიკით და ამბობს, მიმიფურთხებია პოლიტიკისთვის, საკუთარ თავს და ქვეყანასაც აფურთხებს და წირავს დასაღუპად. მაშ, გამოიჩინეთ პოლიტიკური აქტიურობა, ძვირფასო მკითხველებო, ნუ მისცემთ ნურცერთ პარტიას, ნურცერთ გამგებელს არჩევნების გაყალბების საშუალებას და აირჩიეთ ის პოლიტიკოსი, ის პოლიტიკური ორგანიზაცია, ვისაც თქვენ ენდობთ და ვისაც ქვეყნის დაქვევში ნილი არ უდევს. ჯერ თქვენზე!

სარგო ჯანაშია

„ხელისუფლებას პროპაგანდაში უხშირ ჩაუვლიდა“...

მეორე გვერდიდან

ბა, გააგრძელოს სახელმწიფოს მართვა.

— რამდენიმე დღის წინ ტელევიზიით გაიფიქრა, თითქმის სენაკის მოვლენებს თბილისიდან ვიღაც მართავდა თუ ვიღაცელები, რომ ამბობენ მოთავეს არ იჭერენ, ელიაშვილი მყავს მხედრობაში, რა შეიძლება ვიფიქროთ? დამნაშავეს თბილისიდან აფარებენ ხელს, რომ ხელმძღვანელის ვინაობა არ გამჟღავნდეს? ელიაშვილი ყოფილი ტერორისტი აქტის ხელმძღვანელი, ესე ბუას ბედს გაიზარებს?

ესე ბუას ბედს გაიზარებს თუ არა ელიაშვილი, ნაკლებ საინტერესოა პოლიტიკური პროცესებისთვის, მთავარი შემდგომში გახლავთ: საქართველოს ხელისუფლებაშია წყარო დესტაბილიზაციისა. რამდენად სწორია, ეს ინფორმაცია, შემდგომში დადასტურდება, მაგრამ მთავარია, ხელისუფლება შიგნით შეიცავს დესტაბილიზაციის წყაროს და ეს უკვე საშიში ხდება. ელიაშვილი ამ ხელისუფლების წარმომადგენელი იყო, ის შეიძლება წლის წინ ზვიადისტობა თუ არა, რა მნიშვნელობა აქვს. დღეს მას ხელისუფლების საშრეები ეკერა. მის მიერ მიცემული ავტომატი ეჭირა და მის მიერ ჩაბარებული პოსტი ეკავა. ეს რომ პირველი შემთხვევა იყოს შეიარაღებულ ძალებში, კი ბატონო, მაგრამ მსგავსი მოვლენები ბევრჯერ განვითარებულა. აქედან გამომდინარე, სწორედ ხელისუფლებაში მყოფი ხალხი არის პრობლემა საქართველოსათვის და მათ მიმართ უნდა იყოს საკმაოდ სერიოზული პასუხისმგებლობა მიმართული, თუ შევარდნაძეს არ შეუძლია კონკრეტულად გამოავლინოს ხელისუფლების რომელი წარმომადგენლობაზე საუბარი, მაშინ, როდესაც მთელი სახელისუფლებო სტრუქტურა მისი ხელმძღვანელობით მოქმედებს და ის ითვლება მთავარსარდალად, ეს იმას ნიშნავს, რომ მას არა აქვს არანაირი უფლება, გააგრძელოს ქვეყნის მართვა. ეს არის დამოუკიდებელი და უკვე რეალურად დგება პრეზიდენტის, როგორც პირველი პირის პასუხისმგებლობის საკითხი და ერთადერთი კანონიერი მექანიზმი იმპიუმენტი, ან არჩევნები გვრჩება. სამწუხაროდ, არჩევნებამდე დიდი დროა, ამ პერიოდში შეიძლება ძალიან ბევრი რამის გაფუჭება. შეიძლება დადგეს იმპიუმენტის საკითხი, შეიძლება საზოგადოებაში დიდი დაპირისპირება მოჰყვეს, ყოველივე ამას ხელს უწყობს ხელისუფლება, თვითონ შევარდნაძე, რომელიც არ ტოვებს შანსს ჯანსაღი თანამშრომლობის თუ ჯანსაღი კონკურენციის, ძაბავს საზოგადოებრივ პოლიტიკურ ვითარებას, ყურადღება გადააქვს მსგავს მოვლენებზე, იყენებს თავის სახელმწიფო სტრუქტურებს თუნდაც არჩევნების ჩასაშლელად. თუნდაც ზენოლას ამომრჩეველებზე ვიმოკრობ, რომ ეს ხელისუფლება სახელმწიფოსთვის ძალიან საშიშია.

— თუკი რამდენიმე ვენელოვანი საკითხია საქართველოში გადასაწყვეტი, ყოველთვის ტერორისტული აქტი თუ ამბოხება

უძღვის წინ და მოთავეზე ე. წ. შემორჩენილი ზვიადისტები მოგვევლინებინ სოლმე.

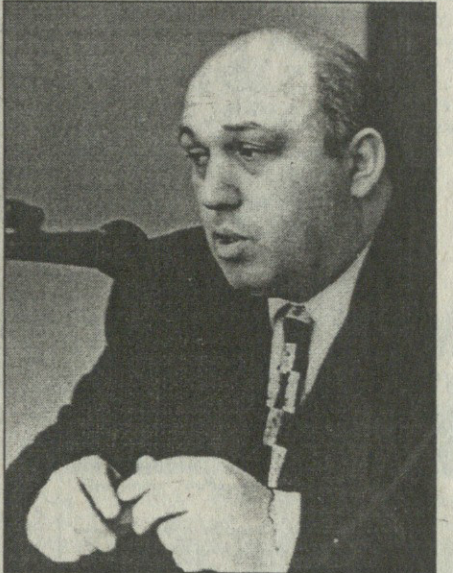
— ნემო ბურჭულაძე რომ მთავარი მტერი გვეყოლება... არადა, ყველაზე ხშირად იცის, რომ არაფრის მატონი არ არის ეს კაცი და ის მტრის სიმბოლოდ გვეყოლება, ხომ ყველა ხვდება, რომ შეგნებულად კეთდება ასე. რისი მებრძოლი და გამკეთებელია ნემო საერთოდ. ეს ნიშნავს, რომ მასკიმალურად იყენებენ ზვიადისტების სახელს, რათა სახელმწიფოში რაღაც მტერი წარმოადგინონ, ეს ნიშნავს, რომ რაღაც ალიბია, რათა ბრალი არ დადონ შევარდნაძეს ამა თუ იმ ღონისძიების ინსპირაციაში. ეს ზვიადისტები ვინ არიან, როგორ მოხდნენ ამ საქმიანობაში, მათ სახელქვეშ ხომ არ იმალება ისევე ხელისუფლების წარმომადგენლები და მათი ავანტურა, მათ მიერ შემოგზავნილი თუ დავალებამიციმული ხალხი? მასკიმალურად ხდება ზვიადისტების სახელისუფლებო გამოყენება, რაც ძალიან საინტერესო მომენტია... აბა, მოქალაქეთა კავშირის წევრი და შევარდნაძისტი რომ ყოფილიყო ელიაშვილი, ყველაფერი გახსნილი იქნებოდა, ამიტომ დაპირისპირებული ბანაკიდან უნდა ყოფილიყო მოწინააღმდეგე.

— სენაკის ამბები არჩევნების გადადების მცდელობა ხომ არ იყო?

— რა თქმა უნდა. თავისთავად ის ფაქტი, რომ პირველივე გამოსვლაზე პრეზიდენტმა დააყენა საკითხი, თითქმის იძულებულია საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადოს იქ, შეიცავდა ამ აზრის საფუძველს. თუ ეს სერიოზული ამბოხია, მაშინ იმწუთშივე გამოაცხადე საგანგებო მდგომარეობა, რატომ გინდა შექმნა საზოგადოებრივი აზრი, თითქმის გაიძულეს. შემოეტანა პარლამენტში საკითხი, ოპერატიულად განვიხილავით და შესაბამისად გვექნება კანონიერი საფუძველი ჯარის გამოყენებისა, რატომ ხდება, რომ ჯარს იყენებ უკანონოდ, საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადებით გვაშინებ! თუ საკუთარი თავში დარწმუნებული ხარ და იცი, რომ შენი გაკეთებული არ არის, მაშინ გადადგი ოპერატიული ნაბიჯები. ყოველივე ეს კიდევ ერთხელ ამახვილებს ყურადღებას იმაზე, რომ საზოგადოებაში არსებული ეჭვი საფუძველს მოკლებული არ არის. არჩევნების გადადებაც ლოგიკურად ხელისუფლებას სურს. რომც არ მომხდარიყო ელიაშვილის გამოსვლა, რამდენიმე დღით ადრე ცსკ-ს თავმჯდომარეებმე განაცხადდა, რომ უკანონოდ და ხელფასების დაუზრუნველბის პირობებში მიზანშეწონილია არჩევნების ჩატარება. ესეც ხომ ზვიადისტი არ არის. მიდის არჩევნების ანტიპროპაგანდა, საბაბი არ არის. გაქძლო ელიაშვილი, ერთი ღამე და ალბათ, იქნებოდა საბაბიც. ამავ

დროს პოლიტიკურმა ძალებმა ცალსახად დააყენეს საკითხი, რომ საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადება ასეთ სიტუაციაში არ იქნებოდა მიღებული, როგორც დადებითი მოვლენა და შესაბამისად, საერთაშორისო ორგანიზაციებმაც არ დაახანეს და განცხადებები გააკეთეს, ამიტომ ვერ გარისკა შევარდნაძემ მისი გამოცხადება.

— როგორც ჩანს, აქტიურად მიმდინარეობდა

მუშაობა არჩევნების ჩატარების წინააღმდეგ და ხელისუფლებას ფეხი არ ზიუფიდა ამ პროვოკაციაში.

— არ ჩაუვიდა... დღესაც მიმდინარეობს მუშაობა არჩევნების წინააღმდეგ, ცენტრალური ტელევიზიით თუ არის წინასაარჩევნო პროპაგანდა, თუ არის გადაცემები, რომელიც აუხსნის მთელს საქართველოს, რას ემსახურება ეს არჩევნები, ვის ვირჩევთ? თუ არის მასიური პროპაგანდა, რომ ახალი ორგანო იქნება? ხელისუფლებამ შეგნებულად უყუთებს ამას იგნორირებას და ქმნის მდუმარების პოზას, თითქმის ეს არაფერს ნიშნავს.

— ასეთ სიტუაციაში გამართლებულია არჩევნების ჩატარება და გაიმარჯვებენ თუ არა ეროვნული ძალები?

— ჩვენ ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ, რომ გავიმარჯვოთ, მიუხედავად ამ ზენოლისა. სწორედ იმიტომაც ეშინიათ, რომ ჩვენ გამარჯვების შანსი გვაქვს. ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ, რომ არჩევნები ჩატარდეს და შესაბამისი რეზულტატი მივიღოთ. აქ ვიშვიში აღარ გამოდგება. შრომა და ბრძოლაა საჭირო.

— გაყალბების მცდელობები თუ იქნება?

— გაყალბების მცდელობები არც და იქნება.

— რაში გამოიხატება ეს?

— ამომრჩეველთა სივრცის მანუპულირებაში, სახალხო პარტიის სივრცეში მყოფი ადამიანების დამინება. ადგილობრივი ხელმძღვანელები, რაიონის, უშიშროების, შს-ს წარმომადგენლები აშინებენ სამსახურთან განთავისუფლებით. ჩვენთან არის საკმაოდ ავტორიტეტული ხალხი, ვისაც პატივს სცემენ და ეშინიათ ამ ხალხის. ეს ფსიქოზი გარკვეულწილად მუშაობს, რაც შეეხება ფილისფიკატორებს, მეჩვენება რომ ნაკლებად მოსალოდნელია, გაგრძელება მეხსრე გვერდზე

ოპოზიციის პარადი დედაქალაქში

(1991 წლის მიწურული. თვითმხილველის მოგონებები)

მართალი რომ ვთქვათ, ფაქტურად, გონებრივად და პოლიტიკურად უმნიშვნელო ოპოზიცია არავითარ საშიშროებას არ წარმოადგენდა არც ეროვნული მთავრობისათვის და არც პრეზიდენტისათვის, მაგრამ ზვიად გამსახურდიას კარგად ესმოდა, თუ რა ნიჟიერი მასაზრდოვებელ ნიადაგს უზრუნველყოფდა ისინი მტერს.

თითქმის ერთი წლის მანძილზე, პრეზიდენტთან გონებრივ ჭიდილში მერამდენედ დამარცხებულმა და თავდადებულმა ენ. ოპოზიციამ, მისმა ... „უკიდურესად ეგოისტური ბუნების ზნეობასუსტმა, ... სოციალურად ფუნქციონირებულმა, პატრიოტულად დაუბრუნებელმა, სრულად უპასუხისმგებლო და უზომოდ ამბიციურმა ქართულმა ინტელექტმა“ (გვიგან გიგინეიძე), 1991 წლის 21 დეკემბერს, მთავრობაზე თავდასხმის მიზნით თავი მოუყარა ყელამდე შეიარაღებულ ჯგუფს თენგიზ სიგუას ხელმძღვანელობით და განლაგდა მთავრობის სასახლის მიმდებარე ტერიტორიაზე, საგანგებოდ გამართულ მრავალათასიანი მიტინგის გვერდით, მხატვართა საგამოფენო სახლის წინ.

უბედურების მოლოდინით შეძრწუნებული მრავალათასიანი მიტინგის მონაწილეთა უსაფრთხოებისა და მთავრობის დაცვის მიზნით, რუსთაველის გამზირი, ჯორჯაძის ქუჩის გასწვრივ, მძიმე სატვირთო ავტომანქანებით იყო გადახერგილი. მანქანების შორის დარჩენილ ლიბებებს ენ. შეიარაღებული ოპოზიციისაგან მილიციის მჭიდრო კორდონი იცავდა.

სამხატვრო საგამოფენო გალერეის წინ, მიკროავტობუსში ჩამონტაჟებული მეგაფონით, თენგიზ სიგუა და ირინე სარიშვილი, ავტობუსიანი გვარდიელებით შემოჯერულნი, ცდილობდნენ ხერხი-ბილი გაეზარდათ მიმდინარე შედეგების, ამისათვის „ხერხები“ მოშალა მოთხოვნად და იქვე ამ მიზნით მოყვანილი „ტიაგარით“, ეს ჩანაფიქრი სივრცეში მოჰყავდათ. იმერეთი და ილიქივობა ხალხის ქონება იმით ხელთ, ვისაც საერისკაცოდ ჯერ ერთი ხეც კი არ დაერგო ამ ქვეყანაზე.

ეროვნული მთავრობის წევრები და დეპუტატები: ნ. მოლოდი-ნაშვილი, ა. რეხილაძე და ჭიათავა, განუმარტავდნენ ხალხს მტრის მზაკვრულ ზრახვებს, ამხელდნენ სიცრუეს და ნილაზს ხდიდნენ მათი ერთი შეხედვით „უწყინარ“ მოთხოვნებს, მათ შენიღბულ ვერაგულ ჩანაფიქრებს. ასევე მოითხოვდნენ თანადგომას და მხარდაჭერას, მთავრობის დაცვას მტრის ხელყოფისაგან. იმ შეიარაღებული, გონებადრეული გვარდიელებისაგან, რომლებიც „თბილისის ზღვიდან“ თურმე იმით ჩამოსულან, რომ ორმიჯიბაშივე ცინიურად დაკრეჭილ ინტელიგენტ-მოქალაქეთა გამსახურდიას მიერ შეღებულ ავტორიტეტს აღედგინათ.

ვერ მოვიტოვებ ამ საძაგლობისათვის გულგრილად მეტყარა და მანქანების თრევა-მტრევაში აქტიურობით გამოჩენულ ორ ახალგაზრდას კეთილ, თუ რა იყო მიზეზი მათი აღვირახსნილი ხულიგნობისა. მათ „საქმინობა“ შეწყვიტეს და თანაგრძნობის გამოხატვით თავაზიანობით მომარტყდნენ. „იქნებ შენს ქალაქს მიაგონ პატივი“-ო და მათთან სასაუბროდ მიმიშვა წესრიგის დაცვის შეუძლებლობით შეწუხებულმა მილიციის მაიორმა.

მე ვარ კიტოვანის გვარდიის შტაბის უფროსის მოადგილე, ამაყად მომიგო ოფიცის საველე ფორმაში გამოწყობილმა; ეს კი მამუკაა, მიმიტოვა ტყავის ქურთუკიანზე და ხელი ჩამოსართმევად გამომიწოდებდა სიტყვებით: გადმოდი ჩვენთან, შენისთანა კაცის ადგილი ჩვენთან არის და არა იმ მონებთან. ვასრულებთ ჩვენი პრეზიდენტის მითითებას, უნდა დილაზე გავეშინდეთ აქაურობა ყოველგვარი ბარ-იკადებისაგან, ისე, რომ მიტინგის გაეროიანებას ხელს არაფერი უშლიდესო. ბარზე იმ ათათასებსაც ვინაშით გამსახურდიას მონობიდან და ხალხს, ანუ აი ამათ დავამსგავსებთ, და ხელი გაიშვება ათიოდე ცნობილყოფარე ქალბატონისკენ, რომლებიც დამცინავი ირონიით სახეგაბადრულები ზღაზნით გვიხალვებდნენ.

სახტად დარჩენილს გაოცებინაგან პირი ლიად დამრჩა და მგონი შევერბოვო კიდევ — ასეთად არ დარჩესო, იფიქრა და დაუვალებით მიჩნია, მასთან „თბილისის ზღვაზე“ ავსულობით, რათა ნამდვილი სიმართლე გამეგო „მისი“ პრეზიდენტ სიგუასაგან „ჩემს“ პრეზიდენტ გამსახურდიანზე. თუ გინდა, ეხლავე შეგახვედრებ თენგიზს (?), ეს ჩემთვის პრობლემას არ წარმოადგენს, — საკითხავია, შენ თუ შეგიძლია შენს პრეზიდენტთან ჩემი მიყვანაო ...

იქნებ იმ მონების ხროვაში გამაჭარო და მიკროფონამდე ისე მიმიყვანო, რომ არაფერი დამიშავდეს? — მკითხა ნიშნის მოგებით.

სრულიად დარწმუნებულმა იმაში, რომ ჩემთვის და მითუმეტეს, თ. სიგუას აგიტაციით გამოშტერებული „გვარდიელისათვის“ არავის ცხელიდა, დავპირდი, რომ პრეზიდენტთან არა, მაგრამ ხალხის გავ-

ლით მიკროფონამდე მივიყვანდი და იქვე, მთავრობის სასახლის პირველ სართულზე მყოფ „საგანგებოდ შეგროვების შტაბში“. მხოლოდ უფრადოდ უნდა იყოთ, ბატონო მიშკო, — ეუთხარა მე. მიუხედავად თანამებრძოლთა ათასგვარი გაფრთხილებისა, მიშკომ თავისი და თ. სიგუას უტყუარობის, ასევე, ალბათ ჩემი „ფაქტის წინაშე“ დაყენების მიზნით, მტკიცედ გადაწყვიტა, „თავის განი-ვა“ და განიარაღებას შეუდგა.

მან იქვე ასფალტზე დააღაგა: ავტომობილი ოთხი მჭიდრო, „ბარაბ-ნიანი“ რევოლვერი ვაზნებით. სამხედრო დანა შალითით, ორი ხელყუმბარა და მამუკას უბრძანა: ჩემს მოსვლამდე იარაღს მიხედო. სწრაფად მოგვრალიდით და ვი-გრძენი მთავრობის სასახლის საფეხ-ურებზე ამაღლდა, თუ როგორ „მიბობდა“ ზურგს მიშკოს გმირო-ბით მოხიბულ ქალბატონთა „თბილი“ მზერა.

რამდენიმე წნის მერე, შტაბში დეპუტატებთან და ლითი ქობლასთან მშვიდობიანად მოსაუბრე მიშკოსათვის შესახ-სენებელი გაჰმისა, რომ მას მისი მოთმინებადკარგული „შე-გობრები“ ნივთ-კივითი უშე-მოზბდნენ.

... „ნუ გეშინიათ, აქა ვარ სალ-სალამათი და უფნებელი“ — გადასახა მათ და მის-თვის აქამდე უჩვეულო მონი-ნებით მიკროფონთან მისვლის ნებართვაც ითხოვა, საიდანაც განაცხადა, რომ საქმე არც ისე ყოფილა, როგორც აქამდე ეგონა და ცუდი არაფერი მოხდებო.

მიშკომ, ეტყობა, პირველად იგრძნო ცხოვრებაში კეთილი, დამა-იმედებელი სიტყვის ძალა ხალხზე და თ. სიგუასთან მეგობრობით გაქცევებული გული ათასების იმე-დანა მზერამ ისე გაუღბო, რომ ვერც კი შეაშინა, თუ როგორ გადასახა წყალი წუთის წინ მისი გამორჩენილ აღფრთოვანებულ თავის მომხრეებს.

პრობის თანახმად, ეხლა მიშკოს თ. სიგუასთან უნდა მივეყვანე, რაც იქვე მდგარ ბატონო ოთარ კობერძისაც გაეგო და ჩაილაპარაკა, კარგი იქნებოდა გაგვეგო, რა უნდათ ნეტავიო. მეც წამოვიღო, თუ შეიძლება, თქვა ძალზედ ინტელიგენტური გარგებობისა და ინტელექტით აღსავსე ჭარმაგმა პროვინციამ. სკოლაში ერთად ვსწავლობდით, კარგი მოსწავლე იყო, მაგრამ ამ სიბერეში რა ეშმაკები შეეფაროდა მის სულს, ამის გაგება უფროდ არ იქნებოდა. ვარ მედი-ცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, იქნებ გვიან არ იყოს და რაიმე შეგავლენის მოხდენა შეეძლო, სთქვა ბნმა გურამ ბუ-ციშვილმა და სამხატვრო გამოცე-ნის წინ მდებარე ტერიტორიისკენ გავყვით მიშკოს. იქ მან აისხა მის მიერ საათის წინ დანატოვი იარაღი, რამდენიმე დამცინავი

გაქტილებაც დაიმსახურა თავისიან-ებისაგან: „რა გიყვებს იმ წყულებმა, როგორ გამოგცვალეს ამ ერთი საათის განმავლობაში“, რაც მიშკომ მოთმინებით მოისმინა და ფურგონში შეგვიყვანა, რომელიც ასევე შეიარაღებული გვარდიელებით იყო გასეპული და გარემოცუ-ლიც.

„რას დამგვანებია, ძმაო, რა უბედურება ძალად გიბიძგა ამ სა-ბედისწერო ნაბიჯისაკენ, დავიჯე-რო, რომ ეს შენა ხარ და ასე გესმის პრეზიდენტისა და ქვეყნის სამსახური? სანამ გვიან არ არის, გონს მოიდი მობოლო და დანებე ამ ვილაცის მიერ ავანტურისტუ-ლი ჩანაფიქრის სისრულეში მოყ-ვანის მცდელობას თავი. ბიჭო, თენგიზ, ეს შენ უნდა გახდე ამოდე-ნა ხალხის ცოდვის მთრეველი და მათი სამუდამო წყევლის ობიექტად უნდა იქცე!“. უთხრა ბნმა გურამმა და აღერსით ყელზე შემოხვეულმა ლოყაზე მხურვალედ აკოცა სიგუას. იგი არ განძრულა.

პასუხად თენგიზმა მიკროფო-ნის ლილავს დააჭირა თითი და მეგაფონით გასახა მანქანის წინ თავმოყრილ სიერის მაცქერალ დოყლაპიების ჯგუფს, რომელთა რაოდენობა 50-ს არ აღემატებო-და: „ხედავთ, ხალხო, კურდღელა პრეზიდენტმა პარლამენტარები გა-მოგვგზავნაო!“

რას ბრძანებთ, ბატონო, ჩვენ აქ არავის გამოგუზავნივართ, პირ-ქით, ჩვენმა მოქალაქეობრივმა მოვ-ალეობამ მოგვიყვანა, რათა გა-ვეკვივოთ, მართლა ამ რამოდენ-იმე ათეულის, როგორც თქვენ ბრძანებთ, მიტინგთან მიერთები-სათვის ჩამოიყვანეთ ზღვიდან შე-იარაღებული ენ. გვარდიელები, თუ სხვა უფრო დიდი ბოროტება გიდევთ გუნებაში? თუ ამათ მიტ-ინგზე დგომა უნდათ, მიბრძანდენ მათთან და იდგნენ მათ გვერდში, სანამ არ გაშვდებიან, იარაღიანი დამცველები ამისათვის რა საჭირო-მეთქი?!

— არა. უთხარით მათ, ისინი გადმოვიდნენ ჩვენთან, და თქვენც ამასვე გირჩევთ, თორემ ხვალ დილით უკვე გვიან იქნება და სამუდამოდ ჩაგახუტებთ თქვენ და თქვენს პრეზიდენტს ერთმანეთსო! — იყო პასუხი.

თქვენი თვლით დაინახავთ ხვალე დილით, პირველივე გას-როლისთანავე, სულ რაღაც 15 წუთში, როგორ გაიქცევა ეს თქვენი მშვიდა და კურდღელი პრეზ-იდენტიო!

გაოგნებული მიეჩერებოდი მის ჩასისხლიანებულ თვალებს, რომელიც

აშკარად მიუთითებდა უზომო განცდებზე და უძილოდ, შიშის ქვეშ გატარებულ ღამეებზე. სულ ხომ არ გადაიჩინე, რა სროლებზე ლაპარაკობ? „დიას! საუბედუროდ, მე უკან დასასვეი გზა არა მაქვსო“ — ჩაილაპარაკა ნალვლიანად. კიდევ ერთხელ შეგ-ვასხნა ჩვენი უსაფრთხოებისათვის მასთან გადმოვსულიყავით ... მე პროფესიონალი ექიმი გახ-ლავართ და გარწმუნებ, არა-ორმალურ მდგომარეობაში იმყო-ვება და ეშმოზ, მას თავის სი-ტყვეზე, ყოველ შემთხვევაში, ამ პირობებში, პასუხი მოეთხოვოს ან მისი ნათქვამი ანგარიშგასაწევი იყოსო. — თქვა ბნმა გურამმა.

კარგა ხნის დაბნელებული იყო, ბნი გურამი რომ წავიდა და მერე აღარ მინახავს.

22 დეკემბრის დილა თენდე-ბოდა. ღამის 4 საათისათვის მოედანს კანტ-კუნტად, სახელდახ-ელოდ გაჩაღებულ კოცონთან მდ-გარი ჯგუფები შემორჩა. ზოგსაც „ცნობილი“ კარვებისათვის შეფარე-ბინა თავი. რუსთაველის გამზირის სიმაუდროვეს ფურგონის მეგა-ფონიდან ლ. ლენინის გულის-გამაწვრილებელი ხმა არღვედა მხოლოდ. მისი გაღიზიანების მიზეზი, ეტყობა, ის იყო, რომ დედა-უნის სინმინდის დაცვის პრობლემების

მოსაგვარებლად ეროვნულმა მთა-ვრობამ, ლენინისაგან განსხ-ვევებით, მისი ამ თემაზე გაუთავე-ბელი ლაქლქის ნაცვლად, პრაქ-ტიკულად რეალური ნაბიჯები გადა-და.

ხალხისა და მილიციისაგან დაცვითი მოედნიდან შეიარაღებულ ოპოზიციას რამდენიმე ავტომანქა-ნის გათრევა არ გასჭირვებია და გამთენიისათვის მიტინგის „გაერ-თიანებას“ წინ არაფერი ელოებო-ბო. მაგრამ ეს რომ ერთგვარი მიზეზი და ფანდი იყო შეიარ-აღებული ოპოზიციის ბნელი ზრახ-ვების დასაფარავად, ამაში მაშინ დავრწმუნდით, როცა დილის 7 საათიდან მთავრობის სასახლისაკ-ენ მოდინებული ხალხის ნაკადს ტყვიები დაუშინეს. ისროდნენ კავ-შირგაბმულობის სამინისტროდან, სასტუმრო „თბილისიდან“, ქაშუე-თის ეკლესიიდან, უნივერსალის სახ-ურავიდან, მეტროს წინ მდგარი ჭადრის ხეებს ამოფარებულნი, სიგი-ნის სახლის სახურავებიდან. სიგუას „სასახლოდ“ უნდა ითქვას, რომ ძირითადად ესროდნენ წელს ქვე-მოთ — ფეხებში. ისე, რომ დაჭრულებს ხოხით შეეძლოთ სამშ-ვიდობოზე თავის გატანა. ხალხი მანაც არ ეშუებოდა და გარკვეულმა ჯგუფმა მოაღწია კიდევ მთავრო-ბის სასახლის საფეხურებამდე. ალბათ მათი დაცვისა და მტრისთვის სასახლეში არსებული ძალის დემონ-სტრირების მიზნით, თავდაცვის მინისტრმა, ბნმა ჯ. ფირცხაე-ლაიშვილმა მთავრობის სასახლის გასწვრივ განალაგა ორ მწკრივად გვარდიელთა ქვედანაყოფები. არც ამ ხერხმა გაქრა „მიტინგის გაერ-თიანების“ მოსურნეთა მხრიდან სნაიპერის ტყვიით საფეთქელში განგმირული მოქალაქე, როგორც თქვენს, რამიშვილი, დაცვა პირველ მსხვერპლად. რადგან ჩასაფრებუ-ლი მტრის სამიზნედ გვარდიელების განლაგებას აზრი არ ჰქონდა, ყველას სასახლეში უხმეს.

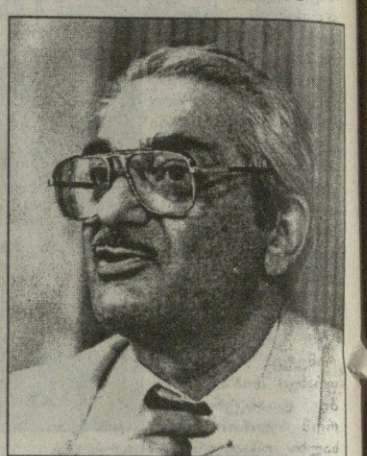
„ოპოზიციას“ საქმე გაურთულ-და. რომ ეგონათ პრეზიდენტი და მთავრობა 15 წუთით კურდღლეზით გაიქცევიანო, არ გამართლდა. პრეზ-იდენტი და მთავრობა სასახლის სარდაფებში გადაბარგდა. უდანა-შაულო ადამიანთა სისხლით ხელ-გასვრულ ოპოზიციას მართლაც არ დარჩა „უკან დასასვეი გზა“ და სასახლეს მძიმე არტილერია დაუ-შინა. და ასე 15 წუთის ნაცვლად, 15 დღე-ღამის განმავლობაში, ხალხი შიშველი ხელებით ახდენდა ქუ-ჩებში სიგუას ბანდიტების განიარ-აღებას, რასაც ასევე რამოდენიმე გულანთებული მამულიშვილის სი-ცოცხლე შეწინა. ვაშაძისა და რცხილასის დაჭერისა და ნამების ამბავმა ცხრის ნახ-ვერისათვის შემოაღწია სასახ-ლეში, მაგრამ მთავრობის მხრიდან რომ ერთი ტყვიაც არ გავარდნილა, ამაში თვით ბნი ჯ. ფირცხელიშვილიც დამემონებება ალბათ, რად-გან ის მეგაფონით ხელში მხოლოდ შენობაში თავის შეფარების ბრძანებებს იძ-ლეოდა.

თბილისის ზღვაზე და-ბანაკებულ მეკობრეთა პრეზ-იდენტად მონათლულ თენ-გიზ სიგუას, რამდენიმე წლის მერე, პირველად შეხე-ნის კიტოვანის სასამართლო პრო-ცესზე ისინი რაიონში. უნებლიე მონმე გავხდი ყოფილ თანამე-ბრძოლთა, შაკიაშვილ, სარიშვილ, სიგუას „გულამაზუყვები“, სიყ-ვეულობითა და სიხარულით აღ-სავსე შესვედრის სურათისა. როცა ვნებათაღელვა დაუცხრათ და ურთ-იერთმოკითხვით გული იჯერეს, ბ-ნი თენგიზს მიუყვანოვოდა და ჩემი და გურამ ბუციშვილის თავი შევას-სენე. მაღლობა ღმერთს, გამისხნა და გახუტა „არჩევანისათვის“ შე-კითხვის უფლებაც მივიღე. მაინ-ტრესებდა, ამ გადასახდინად მაინც თუ მეტყოდა გულმარფულად, თუ ვინ და რა ძალამ გადაუტეხა „უკან დასასვეი გზა“ მას მაშინ და აწუხებს თუ არა სინანულის გრძნობა, განიცდის თუ არა სი-ნის ქენჯნას ნამოქმედარის გამო? გაკვირვებით მომაჩერდა, კითხვაზე კითხვით მიპასუხა: „რას ამბობთ, თქვენ რა, დღემდე ვერ გაიგეთ, რომ მე მაშინ საქართველო ალ-ბანიზაციას გადავარჩინე“-ო?!

თქვენი გარეგნობის, წოდებისა და განათლების კაცი მთავრობაზე შეიარაღებულ თავდასხმას რომ ამართლებს, უკაცრავად ვარ, მა-გრამ ცოტა არ იყოს, ძნელი გასაგებია; ის, რომ თქვენ არ შეგვევდით უნარი მთელი სიგრძე-სიგანით გაგაზრდინათ 21 დე-

კემბრის ღამეს თქვენი მოქმედების საფალალო შედეგები, ცხადია და შეიძლება გულის კენსით გაეო-თო, მაგრამ დღეს, როცა საკმაო დრომ განვლო მას შემდეგ და ფაქტის წინაშე ვდგავართ, ცოტა უხერხულად ხომ არ გეჩვენებათ იმის მტკიცება, რომ 2X2 არის ხუთის ტოლი?

იქნებ დღეს მაინც მითხრათ, ვინ ან რამ გიბიძგათ ისეთი კან-ონსანინალმდეგო ქმედებებისკენ, რომლისთვისაც ნებისმიერ ხელისუ-ფლებას სასჯელის უმაღლესი ზომა, სიკვდილით დასჯა, გააჩნია და რას ნიშნავდა ჩემთვისა და გურამი-

სათვის იმ საბედისწერო საღამოს ნათქვამი: „თუ ზვიად გამსახურ-დია არ დაემორჩილა ჩემს წი-ნადადებას გადადგომაზე, მე უკან დასასვეი გზა არა მაქვს!“ და ბოლოს, გათხოვ, კომპეტენტურ გან-მარტებას უბრალე მოკვდავთათვის. რამ გამოიწვია თქვენი ესოდენ ქვეყნისათვის „მომგებიანი“ საქმი-ანობის, „საქართველოს გააღმწი-ნების“ შედეგად დამკვიდრებული რეჟიმისა და თქვენს მიერვე აქ ჩამოყვანილი ე. შევარდნაძისადმი თქვენი რადიკალიზმით დაპირსპირება?

გასაოცარია, მაგრამ ბოლომდე ისე მომისმინა, რომ არ შევერ-ერებოვარ. მართალი გათხრათ, თავიდან ცოტა არ იყოს მგზნო-და კიდევ, რადგან ეროვნული ტრაგედიის თვალსაჩინო გმირის, ქუჩის ბიჭობაზე თავგამოდებულ და ომგადახდილ ტენიურ მე-ნიერებათა დოქტორისაგან, ოდეს-ღაც ეროვნული მთავრობის მე-თაურის პოსტიდან თავისი ნებით წასულის; და მერე უკვე იარაღის ძალით კვლავ ამ პოსტს დაა-პტრონებულ, მაგრამ ბედის ირონი-ით თავისივე თანამებრძოლების მიერ ამ პოსტიდან გაძევებული კაცისა-გან კარგა არაფერს მოველოდი, მაგრამ მამხნევებდა ის გარემოება, რომ ამ სიტყვისაგან თავისი მნიშ-ვნელობით ძალიან შორს მდგომი, მაგრამ მაინც სამართალდამცვი ორგანოს შენობაში ვიმყოფებოდი და რაც არ უნდა იყოს, ისეთი პიროვნება, როგორიც თენგიზაა ...

ვიფიქრე, კვირაში ერთი დღე მაინც იქნებოდა ჭეშმარიტი ინტელიგენ-ტი-მეთქი. საბედნიეროდ, ჩემი პროგ-ნოზი გაზვიადებული აღმოჩნდა და ჩემი ცუდად შენიღბული „იუმორი-თ“ სახეშეცვლილმა, შედარებით მშვიდად შეიხს: „შენ რა, ზეა-დისტი ხარ? მე კი ჩვენიანი მე-გონე. თქვენ რა, ჩემს ნერვებს არ კითხულობთ გაზეთებში? მე არ ჩამოიყვანია შევარდნამე. მე მისი ჩამოყვანის წინააღმდეგი ვიყავ და აეროპორტშიც არ დავხვედრო ვარო! მაგრამ ვინ იფიქრებდა, რომ ეს კაცი ზვიად გამსახურდიანზე ბევრად უარესი იქნებოდაო“. სამ-წუხაროა, რომ თქვენი, ზვიადით დაბინდული და ჩაკირული გონებით, მაინც ვერ გაიგებთ ჩემს მიერ ერისათვის გაწეული სამსახურის ფასსო“. ხელი უიმედოდ ჩაიჭნა და მკვეთრად მიტრიალდა იმ ჯგუფისაკენ, რომელთა ყურადღე-ბა, სასამართლო პროცესის დაწ-კებად, მთლიანად დაეყრდნო ლუზა-იზა-ირინას ალბათ გარდასულ დღეთა ეპიზოდების მოგონებებს.

გასახსენებელი კი ეროვნული ტრაგედიის გმირებს, იცოცხლეთ, ბევრი ექნებოდათ.

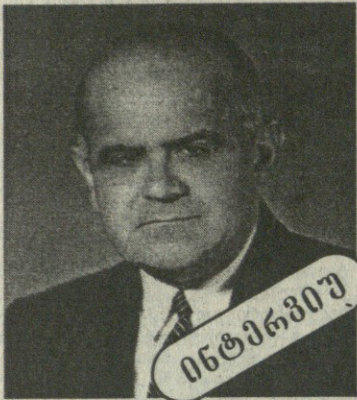
უნებურად ჩემს მესიერებაშიც ამოტყევიდა მათი „გმირული წარ-სულის“. ამასველი 1991 წლის ხავერ-დოვანი შემოდგომის მიწურულის ერთი წყნარი და შედარებულ-თბილი ღამე, როცა დაუსჯელო-ბით გათამამებულმა ენ. ოპოზი-ციამ ხელი აიღო თავზე და მოუშ-შირა ხულიგნურ და ანტიკონსტი-

(უძველესი ღრუიდან დღემდე)

சுருத்திமை கருதலும

(გაგრძელება მე-6 გვ.)

ჩვეთვის კანონი უზენაესია — აკოვას მოსაპარტოლე პასუხი ნუღაძე

ბ-ნი **პასუხი** ნუღაძე ძალა-
ძის სასამართლოს მოსამართლეა. მას
გამოეცა ხმაურიანი, საინტერესო
საქმეები აქვს განხილული. ძველთ
ბიძგავსავე ინტერპიუსი ბ-ნ პასუხი-
ნუღაძე.

— ბ-ნ **ვახტანგ** საქალაქო
სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა კოლეგია, თქვენი თავი-
დამართებით იხილავდა მეტად გა-
მართებულ სისხლის სამართლის საქმეს
ე. წ. სატრასტო კომპანია „გზა“
მიმართ. ვინ არიან და რაში ედ-
ბათ ბრალი დამანაშაულებ?

— 1993 წ. სექტემბერში ე. წ.
სატრასტო კომპანია „გზა“ შეიქმ-
ნა გაზეთ „თბილისი“ რედაქციასთან,
სათანადო ნებართვისა და რეგის-
ტრაციის გარეშე, რისთვისაც გამო-
ყენებული იქნა გაუქმებული საბრო-
კერო ფირმა „გზა“ ბეჭედი და
ნუსხები.

გამოძიების მიერ ბრალდებულად

ცნობილი იქნა: ზაზა მინდიაშ-
ვილი — გაზეთ „თბილისი“ კო-
მერციული დირექტორი; გია ზუბაშ-
ვილი — გაზეთ „თბილისი“ რე-
დაქტორი და ზურაბ ჭყონია —
საქართველოს მავშელთა კორპუსის
თავმჯდომარის მოადგილე.

განგებულად, რომ მათ ძირ-
თადად ბრალი ედებოდათ სათანა-
დო ფინანსური და სამართლებრივი
გარანტიების უქონლობის პირობებ-
ში, მოქალაქეებისაგან ანაბრების სახით
მათი კუთვნილი თანხების გამოძალ-
ვაში. სამაგიეროდ, პირდებოდნენ
ყოველთვიურად 20%-ის დივიდენდ-
ის დაბრუნებას. აღნიშნულმა პირებმა
1994 წელს 1235 მოქალაქესგან აიღეს
931.823 ამერიკული დოლარი და
გაიფორმეს მთელი რიგი უკანონო
ხელშეკრულებები. მათ მიერ მითვისე-
ბული იქნა ასევე 855000 აშშ დოლარ-
ი. თაღლითური პასუხისმგებლობა იქნენ
მიცემული დანაშაულისათვის, რაც
გათვალისწინებულია საქართველოს
სს კოდექსის 153 მუხლის 1 ნაწილით.

განაჩენით ზაზა მინდიაშვილს
მიესაჯა 3 წლით თავისუფლების
აღკვეთა; სასჯელის ვადაში ჩათვალ-
ა პატიმრობაში გატარებული 8
თვე და 14 დღე, საბოლოოდ გან-
აჩენის აღსრულება გადადო 2 წლით
სსკ 471 მუხლის საფუძველზე.

გია ზუბაშვილს მიესაჯა 3 წლით
თავისუფლების აღკვეთა, რაც სსკ
46 მუხლის საფუძველზე 5 წლის
ვადით პირობით იქნება გამოყენე-
ბული, თუ იგი არ ჩაიდენს ახალ
დანაშაულს და პატიმარში შრომით
გამართლებს განაჩენით გამოცხადე-
ბულ ნდობას.

ზურაბ ჭყონიას სსკ 96-1 მუხ-
ლისა და სსკ 45 მუხლის საფუძ-

ველზე მიესაჯა 5 წლით თავისუფ-
ლების აღკვეთა 153 მუხლის 1
ნაწილით 3 წლით, სსკ მე-40 მუხ-
ლის საფუძველზე მიესაჯა 5 წლით,
სასჯელის ვადაში ჩათვალა პატიმ-
რობაში გატარებული 1 წელი, საბო-
ლოოდ კი სსკ 46 მუხლის საფუძ-
ველზე მის მიმართ 5 წლის ვადაში
არ იქნება გამოყენებული თავისუფ-
ლების აღკვეთა, თუ იგი არ ჩაიდ-
ენს ახალ დანაშაულს და პატიმარში
ყოფაქვევით გამართლებს სასამარ-
ტლოს მიერ გამოცხადებულ ნდობას.

— რომელი სახის დანაშაულს
იხილავს თბილისის საქალაქო სასა-
მართლო?

— კანონმდებლობის შესაბამის-
ად ძირითადად იხილება მძიმე დან-
აშაულებები. როგორცაა: განზრახ
მკვლელობა ან მისი მცდელობა,
ბანდიზმი, ყაჩაღობა, ძარცვა,
ჭურჭობა, დამამძიმებელ გარემოე-
ბებში, კონტრბანდა, სახელმწიფო
და საზოგადოებრივი ქონების გან-
საკუთრებით დიდი ოდენობით გატა-
ცება, მექრთამეობა, ადამიანის მოტ-
აცება, გაუპატიურება და ა. შ.

— რას იტყვით სასამართლო
რეფორმების შესახებ?

— სასამართლო რეფორმა საერ-
თო სახელმწიფო რეფორმის შემად-
გენელი ნაწილია. მასზე საუბარი
გუშინ და გუშინდელ არ დანაშაუ-
და. მის შესახებ ფიქრობდნენ და
მუშაობდნენ როგორც მეცნიერები,
ასევე პრაქტიკოსი მუშაკები, გან-
საკუთრებით გაძლიერდა მუშაობა
ჩვენი ახალი კონსტიტუციის მიმდ-
ნის შემდეგ. მიღებულ იქნა მთელი
რიგი კანონები და კოდექსები. კერ-
ძოდ კი ორგანული კანონი, რომელიც
რეფორმის ერთ-ერთი ძირითადი ნაწ-

ილია. ამ კანონის მიხედვით უნდა
შეიქმნას საოლქო და სააპელაციო
სასამართლოები, რომლებიც თბილ-
ისა და ქუთაისის ოლქში დაიდუ-
ბენ ბინას.

შემდგომი სასამართლო ადრე
შემოსულ საქმეებს მხოლოდ წერო-
ლობით ეცნობოდა და იხილავდა,
ახლა იგი საქმეს არსებითად, ე. ი.
მხარეთა მონაწილეობით და ერთ-
პიროვნულად, ე. ი. მართლმსაჯუ-
ლების გარეშე განიხილავს.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია
საქართველოს სამოქალაქო სამარ-
ტლის კოდექსი. იგი ფუნდამენტალ-
ური ნაშრომია. შეიძლება ითქვას,
რომ 100%-ით განსხვავდება წინა,
სოციალისტური კოდექსისაგან. სა-
ბარო ეკონომიკის გათვალისწინებით
მასში მთელი რიგი ცვლილებებია
შეტანილი. რაც მთავარია, ახლე-
ბურად და ობიექტურადაა დაცული
ადამიანების სამოქალაქო და ქონე-
ბრივი უფლებები, გათვალისწინე-
ულია მონაწილე ქვეყნების გამოცდილება.
მაგრამ როგორც იცით, მედალს
ორი მხარე აქვს: თუკი არ შეიქმ-
ნება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა,
თუკი დროულად არ დაუროგდება
ხალხს ხელფასები და არ მოგვარდ-
ება სოციალური პირობები, რაც არ
უნდა კარგი იყოს კანონები და
კოდექსები, იგი მაინც შეუსრულ-
ებელი დარჩება. სხვათაშორის, ერთ
ჩვენს თანამემამულეს უთქვამს: „სკო-
ლაში კანონები, რომლებიც სრულ-
დება, ვიდრე კარგი კანონები, რომ-
ლებიც არ სრულდება.“ კანონი ქვეყ-
ანაში უნდა კანონობდეს. ჩემთვის
კანონი უზენაესია და საკუთარ ინ-
ტერესებზე მაღლა დგას.

— რა აზრისა ხართ სიკვდილ-

ით დასჯის შესახებ?

— თუ რამ კარგი გააკეთა
ჩვენმა პარლამენტმა, ეს არის
სიკვდილით დასჯის გაუქმება, რის
სანაცვლოდაც შემოღებულია უფადო
პატიმრობა. პრაქტიკაში ყოფილა
შემთხვევები, როცა უდანაშაულო
პიროვნება დაუხრეხტათ, ნამდვილი
მკვლელები კი შემდეგ აღმოჩენილა.
ასე რომ, მე დადებითად ვფასებ
სიკვდილით გაუქმებას, მითუმეტეს,
რომ სიკვდილით დასჯა დანაშაულს
არ სპობს.

— რას იტყვით დანაშაულის
გამომწვევ მიზეზებზე?

— ამ პრობლემას ჯერ კიდევ
რამდენიმე საუკუნის წინ სწავლობდნენ
ძველი ეპოქის სწავლულები, იურისტე-
ბი, ფილოსოფოსები. მოსკოვში სე-
ციალური ინსტიტუტის კი არსე-
ბობდა, მაგრამ შედეგი ვერ იქნა
მიღებული. ზუსტად და სრულყოფი-
ლად შეუძლებელია მათი დად-
გენა. ზოგადად კი ბავშვის აღზრ-
დის არასებლსაყრდელი პირობები,
ოჯახში, სკოლაში, უმაღლეს სას-
წავლებლებში დისციპლინის მოშლა,
არაკვალიფიკაციური სწავლება, სა-
მართლებრივი ცოდნის დაბალი დონე,
არაქონსობრივი აღზრდა, მექრთამეო-
ბა და კორუფცია, პატივმოყვარეო-
ბა, თავმოყვარეობა, განდიდების მა-
ნია, „თავის გამოჩენა“, რომელიც
დანაშაულის ჩადენის საფუძველია.

— რას უსწრებდით ქართველ
ახალგაზრდობას?

— საქართველოს გაერთიანებას,
მშვიდობას და სწავლას: „რომ ააშენო,
უნდა იცოდეს, რომ იცოდეს უნდა
ისწავლოს“.

ესაუბრა ირაზა ლომაშვილი

სომხები საქართველოში

(უპველესი დროიდან დღემდე)

(მე-5 გვერდიდან)

ერთ ასეთ საიმედო ძალად ცარ-
იზმს მიაჩნდა ქართლ-კახეთის სამე-
ფოში სომხების ჩამოსახლება, სომეხ
ვაჭარ-ხელოსანთა გაძლიერება. ამ
შემთხვევაში ცარიზმისა და სომეხ
შეიქმნა ინტერესები ერთმან-
ეთს ემთხვევა. ჩვენს ხელთ არსე-
ბული საარქივო მასალა გვიჩვენებს,
რომ ქართლ-კახეთის სამეფოს რუ-
სეთთან მიერთებასა და ბაგრა-
ტიონთა ტახტის გაუქმებაში დიდ
დახმარებას იქნა მიღებული პეტერბურ-
გისა და საქართველოს სომეხი დიდ-
გვარები და სასულიერო წრეები
(სომხური ქრისტიანული გრეგორი-
ანული (ლუსავორჩაკი) ეკლესია
თავისი სტრუქტურითა და დანიშ-
ნულებით სახელმწიფოებრივ დონე-
ზე იყო ორგანიზებული და ხშირად
სომხური სახელმწიფოს არსებობის
პირობებში მის ფუნქციასაც ას-
რულებდა. ამჟამად მსოფლიოშია
სომხური გრეგორიანული ეკლესიის
ოთხი საპატრიარქო: ერიმიანში,
ალექსანდრიაში, კონსტანტინოპოლ-
სა და კიპრზე. მსოფლიოს სხვა-
დასხვა ქვეყანაშია ამავე ეკლესიის
32 საეპისკოპოსო. გართულებულ
საზღვრო და საგარეო ვითარებაში
ერეკლე II-ისა და გიორგი XII-ის
მთავრობას არ შეეძლო ვაჭრებისა
და საერთოდ კომერციული საქმი-
ანობისათვის აუცილებელი მშვი-
დობიანი პირობების შექმნა, ამიტო-
მად ისინი მთავრობისადმი უნდო-
ბლად, ოპოზიციურად იყვნენ გან-
წყობილი და მხარს უჭერდნენ
ყოველ ძლიერ ხელისუფლებას,
რომელიც უზრუნველყოფდა მათ
უშიშროებას. ამ პერიოდში კი
ამიერკავკასიაში და პირველ რიგში
საქართველოში ასეთი ხელისუფლებ-
ის განმტკიცებისათვის აუცილებე-
ლი რეალური ძალები ადგილო-
ბრივად არ მოიპოვებოდა. „იგი
შეიძლება მოსულიყო მხოლოდ
გარედან, — მიუთითებს აკად. პ.
გუგუშვილი, — და რამდენადაც
ახლოვდებოდა ასეთი ძალა რუსე-
თის ცარიზმის სახით, სომეხი ვაჭრე-
ბი ყოველმხრივ უნდა ცდილობდნენ
ამ პროცესის ნაქეზებას და დაჩ-
ქარებას; ამდენადვე, მეტი თუ ნა-
კლები სითამაშით, ეს ვაჭრები
კისრულობდნენ ცარიზმისაგან აქ
ყოველგვარ დაეკლება და ბოლოს
იქცეოდნენ მის აშკარა აგენტებად“
/პ. გუგუშვილი. საქართველოსა და
ამიერკავკასიის ეკონომიკური გან-
ვითარება XIX-XX სს. ტომი პირვე-
ლი, თბ., 1949, გვ. 79/.

მეორეს მხრივ, რაც უფრო
მთავარია სომეხთა ასეთი ოპოზი-
ცია სომხური სამეფოს აღდგენის
რუსულ-სომხურ გეგმასაც უკა-
შირდებოდა.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ,

სომხეთის განმათავისუფლებელმა
მოძრაობამ მოიცვა სომეხი ხალხის
ყველა ნოდება, ნათქვამი ბევრი
გამოჩენილი პოლიტიკური მოღვაწე,
რომელთა შორის უნდა დავასახ-
ელოთ მრეწველ-კომერსანტი ივანე
(ივანეს) ლაზარევი და კათალიკო-
სი იოსებ (ოსებ) არლუთისკი (არ-
ლუთინიანი, არლუთაშვილი). XVIII
საუკუნის 80-იან წლებში რუსე-
თის ცარიზმმა სწორედ მათთან
დაიწყო მოლაპარაკება სომხეთის
განთავისუფლებისად და ამიერკავკა-
სიაში სომხური სახელმწიფოს აღდ-
გენისათვის /იხ. В. Дилоян. Из
истории общественно-политической
деятельности Лазаревых (вторая
половина XVIII века). Ереван, 1966, с.
259/.

ივანე ლაზარევის დიდიგაქარო-
კომერსანტის მშობლები (მათ ოთხი
ვაჟიშვილი და ერთი ქალიშვილი
ჰყავდათ) /ლაზარევის ქალიშვილი
აბამელიკების (შემდგომი - აბაღ-
ნების) რძალი გახდა/. რუსეთში
ირანიდან გადმოსახლდნენ XVIII
საუკუნის შუახანებში. დასახლდნენ
მოსკოვსა და პეტერბურგში, სა-
დაც სომხურ კოლონიას ჩაუდგნენ
სათავეში. რუსეთში ფლობდნენ
უდიდეს სიმდიდრეს — აბრეშუმ-
ისა და სამთამანდო სანარჩევებს.
ივანე ლაზარევის სამეწარმეო, სა-
ფინანსო და პოლიტიკურმა მოღ-
ვაწეობამ იგი გავლენიან წრეებს
დაუახლოვა. მას ახლო ურთიერ-
ობა ჰქონდა ორლოვთან, პოტო-
მკინთან, ბეზუბოროდკოსთან, ვი-
აზემსკთან, ზუბოვთან და სხვა /
იხ. А. Базиянов. Над Архивом
Лазаревых (очерки). М., 1982, с.5/.

ლაზარევის თავიანთი კორე-
სიონდებები ჰყავდათ ახლო და
შუა აღმოსავლეთში, კარგად იყვნენ
ინფორმირებულიც საერთაშორისო
პოლიტიკურ მდგომარეობაში. ივ-
ანე ლაზარევი სომეხ კათალიკოსს
იოსებ არლუთისკიან ერთად აქ-
ტიური მონაწილეობა მიიღო რუსე-
თის მფარველობით სომხური სახ-
ელმწიფოს აღდგენის პროექტის
შემუშავებაში. მათ მიანიჭათ, რომ
სომხური სახელმწიფოს სათავეში
მონარქი უნდა ყოფილიყო სომეხ
ნარჩინებულთა წრიდან. თუ მეფის
ხელისუფლება ამის წინააღმდეგ
ნაფიქროდა, მაშინ სომხური სახ-
ელმწიფოს სათავეში რუსი მონარქ-
ი უნდა ყოფილიყო. სომხეთის
შესაძლო მეფის კანდიდატურად
დასახლებული იყო თავადი პო-
ტომკინი. პეტერბურგსა და მოსკო-
ვში ლაზარევის ყველაზე ახლო
ნათესავები იყვნენ ფეოდალური
საზოგადოების სომხური ნაწილი
— აბამელიკები, არამელიკები,
არლუთისკები, ბელიანოვები, სუმ-
ბათოვები და სხვ /იხ. ა. ბაზიანც.
დასახ. ნაშრომი, გვ. 6/.

სომეხთა კათალიკოსმა იოსებ
არლუთისკიმ პეტერბურგში „მთელი
მოძრაობა შექმნა ძველი, დაკარ-
გული „არმენიკი“ ნაწილობრივ მაინც
საქართველოში გადმოსახლანდა. ამას,
რა თქმა უნდა, წინ საქართველოს
სამეფოს არსებობა ებრუნებოდა და
სომხების კათალიკოსმაც აქეთვე
მოიტანა იერიში. საფიქრებელია,
რომ საქართველოს საოკუპაციოდ
გამოგზავნილ რუსული ჯარის
მეთაურად სომეხ ლენერალ ლაზარ-
რევის დანიშვნა, სწორედ ამ არ-
ლუთისკის ან მისი გარემოცვის
საქმე იყო /თამარ და აკაკი პა-
პავა. მარიამ უკანასკნელი დედოფ-
ალი საქართველოს. ბუენოს აირე-
სი. 1956, გვ. 86/.

მღვდელი პ. კარბელაშვილი
აღნიშნავს, რომ სომხების პატრი-
არქი იოსებ არლუთისკი, თბილ-
ის სომხობა ნატრობდნენ სომეხ-
თის სამეფოს აღდგენას და ამიტო-
მად ერეკლე II-ის გაძლიერება არ
ეპიტანებოდათ. პირიქით, ხელს
უშარბადნენ რუსეთის გავლენის
გაძლიერებას და საქართველოს
დაუძლიერებას. ვინ შემოაფრთხო
(ჩამოაყალიბა) კონანის ომის წინ
ერეკლეს ყარაბაღელი სომხობა?
— კითხულობს პ. კარბელაშვილი
და თვითონვე პასუხობს — თბი-
ლისელმა სომეხებმა, რომ მათი
დახმარებით ერეკლე II არ გა-
ძლიერდებოდა. ალა-მაჰმად ხანის
მიერ თბილისის აღსრულის შემდეგ
სომეხები ძარცვავდნენ და იკლბდ-
ნენ გაქცეული ქართველების სახლ-
კარს /იხ. პ. კარბელაშვილი. სომეხები
საქართველოში (ისტორიული
საბუთები) — სამშობლო, 1916, II,
12, 13, 16, 17 და 18 აგვისტო/.

საქართველოს სამეფოს დაეცე-
მის დაჩქარებაში პეტერბურგისა
და მოსკოვის სომხური კოლონიის
აქტიური მონაწილეობა ადამსტურებს
მთავარმართებელ გენერალ ენორ-
ინგის, გენერალ ლაზარევისა /
გენერალ ლაზარევი წარმოშობით
შულაველი სომეხი იყო/ და თბი-
ლისელ სომეხ დიდგვართა „საი-
დუმლო ურთიერთობა“. ეს ერ-
თიანი მოქმედებების ანტიქართული
გეგმა გადიოდა პეტერბურგთან
მოსკოვამდე, აქედან მოზღოვამდე
და შემდეგ თბილისამდე. საქარ-
თველოში რუსეთის ჯარების მთა-
ვარსართალი გენერალი ლაზარევი
1801 წლის 20 იანვარს ერთ-ერთ
რუსკრიპტში ეწერის მოახსენებ-
და: „აქ, ამ დღეებში მოზღოვიდან
ჩამოსულმა სომეხებმა ხმები დაჰა-
ყარეს, რომ თქვენი აღმატებულე-
ბა მალე აქ ჩამოიშრება და ანას
ორდენს ჩამოუტყდება. სწორედ
საკვირველია, რომ მე აქაურ სომე-
ხისაგან თითქმის მუდამ რამდენ-
იმ დღით უფრო ადრე ვცხობი-

ლობ, თუ რა გვარ ბრძანებას
მივიღებ მე შემდეგ, ანუ რა სახის
განკარგულება უნდა მომივიდესო“
/AKAK, T. I., c. 190/.

სომეხების დაინტერესებას სამე-
ფო ტახტიდან ბაგრატიონთა დი-
ნასტიკის ჩამოცილების საქმეში
ადასტურებს აგრეთვე ისტორიკო-
სი ალექსანდრე ჯამბაკურ-ორბე-
ლიანი. იგი მიუთითებს, რომ
საქართველოს წინააღმდეგ შეთ-
ქმულ სომხობას ორტივაციური
კაცები მოსდითადა და მოსდით-
დათ საქართველოს დამხობისათვის.
მათ ორტივაციისაგან მოსდითად
დიდძალი ფული, ყოველ ქალაქსა
და დიდ სოფელში თავიანთი აგე-
ნტები ჰყავდათ, გულწრფელ
ქართულებს ურჩევდნენ მას რაც
მათ სურდათ /იხ. ალ. ჯამბაკურ-
ორბელიანი. მეფე ერეკლეს ცოტა-
ცოტა ამბები. რედ. სკაკაბაძე. გვ.
52/ ალექსანდრე ჯამბაკურ-ორბე-
ლიანი საქართველოს უკანასკნელ
დედოფალ მარიამის სიძეს
ათქმევინებს: „როგორც ბოლო
დროს შევიტყვე და წერილად
მიამბეს, რაც საქართველოს მოუ-
ვიდა, სულ სომხებისაგან; სხვას
წერავს დავაბრალბთ, ისინი ჩვე-
ნი ხელით ნარს გლეჯდნენ, ჩვენ
იმათი იარაღი ვიყავით“ /იქვე/.

თამარ და აკაკი პაპავა აღნი-
შნავენ, რომ პეტერბურგისა და
საქართველოს დიდგვარ-კომერსანტ
სომეხთა ამ წრე კიდევ უფრო
ნააქეზა ქართლ-კახეთის სამეფოს
გაუქმებაში რუსეთის გენერლები
და ლაზარევი ამ გადამწყვეტეობა-
თა სისრულეში მოყვანა დააქარე-
ბინა. კათალიკოსმა იოსებ არლუთი-
სკიმ მას შემდეგ რაც პეტრე II-ისა
და ეკატერინე II-ის „დიდი სომე-
თის“ შექმნის პროექტები დასაშარ-
და, ახალი გზის ძიება დაიწყო. ეს
ახალი გზა „საქართველოს სამეფოს
გაუქმების და მის ნანგრევებზე
რუსული ლებრინების აღმოცენე-
ბის, რის ნიაღშიც სომხობას ახალი
შესაძლებლობანი უნდა გახსნოდა;
აქ მთავარი იყო, სარსეთ-ოსმა-
ლისა და ადერბაიჯანის სახანოე-
ბი გაბნულ სომხობას საქართველო-
ში ახალი თავშესაფარი მოეპოვებო-
ნა“ /თამარ და აკაკი პაპავა. დასახ.
ნაშრომი, გვ. 87-88/.

სამართლიანობა მოითხოვს
ითქვას, რომ სომეხი ერი საქარ-
თველოს ტახტისადმი ერთგულების
ტრადიციას ძველადვე იჩენდა.
საქართველოში რუსეთის სამხედრო-
საოკუპაციო რეჟიმის დამყარების
შემდეგ სომეხთა ერთი ნაწილი
ძველგვარი გულწრფელობით და
ლოიალობით იდგა სამეფო სა-
დაზოგადოებო რუსეთის დამკვიდრებით
არავითარ შევასა და ბედნიერე-
ბას არ მოელოდა.

სომეხთა კათალიკოს იოსებ

არლუთისკის „დიდი დამსახურე-
ბა“ ჰქონდა ქართლ-კახეთის სამე-
ფოს გაუქმებაში /შემთხვევითი არაა
ის, რომ პაველი I როგორც კი
იმპერატორი გახდა, თავადის ტი-
ტული უბოძა ვიცეკანცლერ ა.
ბუზბოროდკოს, სომეხების პატრი-
არქს იოსებ არლუთისკის თავისი
ძეებთან და ბიძაშვილებთან ერ-
თად. ამასთან ი. არლუთისკის
უფლება ეძლეოდა დანერვიყო
არლუთისკი-დოღგორუკად, იმის
გასახსენებლად, რომ მათი წარ-
მოშობა მოდიოდა სპარსეთის ერთ-
ერთი მეფედან-არტაქსერქსიდან,
რომელსაც დოღგორუკი ეწოდე-
ბოდა/. სწორედ ამიტომ იყო, რომ
მისი გარდაცვალების გამო გენ-
ერალი ლაზარევი ეწირებოდა დიდი
მწუხარებით აუწყებდა: ჩვენი საერ-
თო მეგობარი, პატრიარქი იოსები,
თბილისს მიიყვალა. ის ჩემთვის
ფრთხად საქართველო კაცი იყო იმიტ-
ომ, რომ ჩვენ ერთმანეთის ვი-
ცოდით (გვეხმობდა) და ყოველგვ
იმ გზით ნაფიქროდა, როგორც
საქიროა. ის იყო ხელმწიფის
ურთრულესი კაცი, ვითარცა ქუშ-
მარიტა და პატრონის ადამიანი“ /
ციტირებულია: თამარ და აკაკი
პაპავა. დასახ. ნაშრომი, გვ. 88/.

თბილისელმა სომეხმა სირის
ტაძარში ქართველთა დაფიცებამ
დე უფრო ადრე დიდი ზემოთ,
სრულიად სომხეთის კათალიკოსის
იოსებ არლუთისკის მეთაურობით
(74 მღვდლის, 8 არქიმანდრიტისა
და უამრავი სომეხის თანდასრე-
ბით) საქართველოს უფლებით სახ-
ელმწიფოს მოსპობის გამო ვანქის
საკრებულოში დიდი პარაკლისი
გადაიხადა.

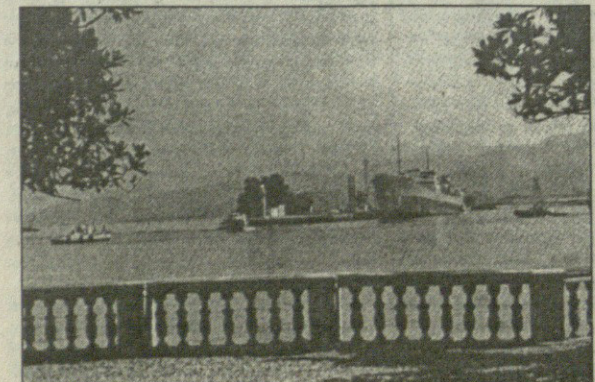
რუსი სამხედრო ისტორიკოსი
პოტიკი წერს, რომ „სომეხების
პატრიარქი იოსები ხალხს ვანქის
გალავანში შემოსილი მიეგება. მან
საცეცხლურთ უკმა იმპერატორისა
სურათს, შემდეგ დავებო სის წინაშე
მინაზე და ემთხება, მერე მსურათი
თავზე დაიდო და ხმაშეღება წარ-
მოითქვა: „იღლეგრემლოს უდიდ-
ესი და უაღესესესი ჩვენი მეფე
და მთელი მისი ხალხი“-ო /ცტ-
ირებულია: თამარ და აკაკი პაპა-
ვა. დასახ. ნაშრომი, გვ. 81/.

ისტორიკოსი ნ. დუბროვინი
მიუთითებს, რომ პარაკლისი გად-
ხდის შემდეგ ი. არლუთისკიმ ვანქის
ტაძარში წარმოიქმნა სიტყვა. იგი
აქვადებდა: „რა სიხარულია აღზე-
ჭილი ხალხის საქრისტიანოსა...“
ჩვენი ხნისაო, დღეო განცხრომისა;
დღეო, რომელსაც მივეყვართ ჩვენ
ნამდვილ ნებარესა ჩვენის კეთლ-
დღეობის ზედისა, დღეო, რომელი
ვერ შეგნოთ წინაპართა ჩვენთა...“
/იქვე, გვ. 83/.

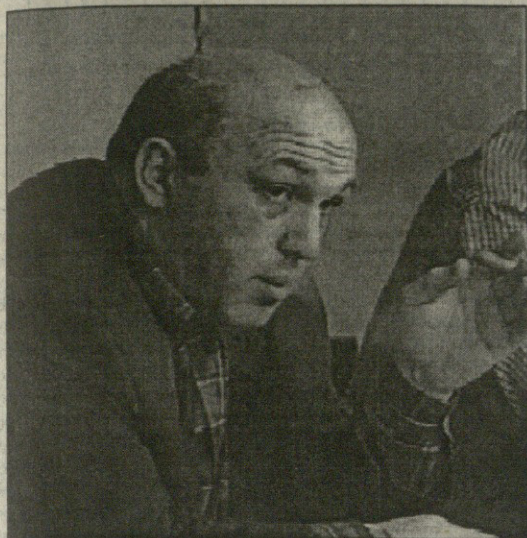
გაგრძელება შემდეგ ნომერში

(მე-7 გვერდიდან)

P.S. ესაუბრა ზაბირა სპიგოლიშვილ
 ა.ნ. 24 ოქტომბერს თბილისში
 მისთვის მებრძოლ ნინ გაიხსნა ილია ჭა
 ჭავაძის ძეგლი, რომელიც ავტორია გიორ
 გი ნულაძე

„ხელისუფლებას პროპოკსიური უნდა არ ჩაუვიდეს“...

მესამე გვერდიდან

რადგანაც იმდენად ძლიერი კი არის სახალხო პარტია, რომ არ დაუშვას ხმების ფალსიფიცირება ადგილობრივ ურნებზე, მინდა ვთქვა, რომ არც სხვა პარტიებს სძინავთ და აგზავნიან

დამკვირვებლებს. ასე იოლი ვერ იქნება ბიულეტენებით მანიპულირება. ამიტომაც არიან ასე გამწარებულილები.

— რას უნდა ველოდოთ 15 ნოემბრის არჩევნებისაგან. კონკრეტულად რის შეცვლას პპრდები ამომრჩევლებს?

— ცოტათი მაინც შესუსტდება მოქალაქეთა კავშირის, პრეზიდენტის მიერ უფლებამოსილი რწმუნებულებისა და გამგებლების თარეში. უპირველესი დადებითი მოვლენა იქნება ეს. მეორე მხრივ, ადგილობრივ, პარტიულ ორგანიზაციებს და საზოგადოებრიობას მიეცემა საშუალება თავის სოფლის, ქალაქისა თუ რაიონის პრობლემების მოგვარებაში მიიღოს მონაწილეობა.

— როგორ გგონიათ, ის

რეზერვი, რომელსაც საგალუტო ფონდი მოგვცემს საქართველოს პრეზიდენტის საშუალებითა და მეოხებით, რამდენ ხანს გვეყოფა?

— პრეზიდენტის საშუალებით და ხაზირით საქართველოს არაფერს აძლევს. ყველას და იგივე, უფრო ნაკლებად ცნობილ პრეზიდენტებსაც განსაკუთრებული ყურადღებას აქცევენ, იმიტომ, რომ ეს ქვეყანა თავისი ინტელექტუალური, პოლიტიკური და კულტურული პოტენციალით იმსახურებს და თავისი ბუნებრივი მდიდარებით ყველაზე უფრო ახლო დგას იმ სამყაროსთან, რასაც ცივილიზებული დასავლეთი ჰქვია, თავისი გეოსტრატეგიული მნიშვნელობით არის დიდი დატვირთვის მქონე, და არა იმიტომ, რომ შევადრნაძე პრეზიდენტია და ძმაც კი პყავს. საგალუტო ფონდი ასე არაფერს იძლევა.

— მიუხედავად ამისა, ხშირად იმეორებს პრეზიდენტი, რომ მისი მეგობრების დახმარებით აღწევს იმას, რაც სახეზე გვაქვს...

— ერთადერთი, რასაც მეგობრების დახმარებით აღწევს

პრეზიდენტი, არის ის, რომ ხელფასები და პენსიები არ გაიცემა, რომ ქვეყანაში უნესტრობა, კორუფცია. მე შემძლია თავი დავდო, რომ ეს მართლა მისი და მისი მეგობრების დახმარებით ხდება. საგალუტო ფონდიდან მოსული კრედიტების შექმნაც მისი და მისი მეგობრების დახმარებით ხორციელდება.

— და მაინც, რამდენ ხანს გვეყოფა ის სარეზერვო თანხა, რომელსაც საგალუტო ფონდი გამოყოფს და როგორ განვითარდება შემდგომში მოვლენები?

— აღარც გააძლევს იმის გამო, რომ შევადრნაძისა და მისი მეგობრების მიერ იჭმევა ის თანხები. იმიტომაც შეეძენა ლარს პრობლემები, რომ პრეზიდენტის და თავის დროზე ყოფილ ეროვნულ ბანკს პრეზიდენტის და მათი საქმაცაცის მოქმედებების შედეგად ეროვნული ბანკის საგალუტო რეზერვები ჩამოეჭრა. ამის გამო დაიწყო ზუსტად ლარის კურსის ასე დინამიკური დაცემა. შესაბამისად, დასავლეთის საერთაშორისო ორგანიზაციებმა უთხრეს, თავი დაანებეთ ჩვენს მიერ მოცემული

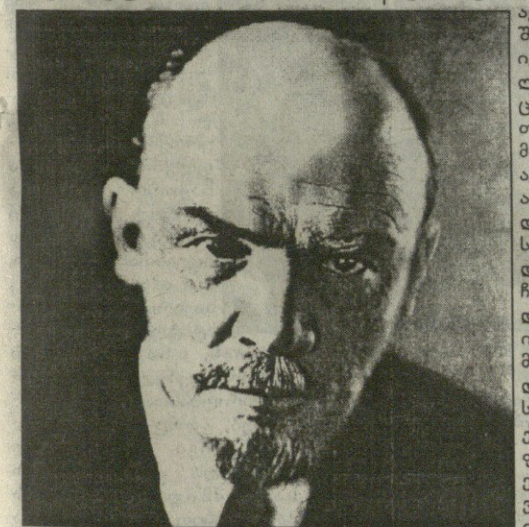
ფულის მითვისებას, რა, ჩვენს ფულს ჩვენ ნაკლებად შევჭამოთ? აი, შეაჩერეს კიდეც... თუ არ იქნება დაკმაყოფილებული ის ვალდებულებები, რომლებიც ჩვენ ავიღეთ, ვერ მივიღებთ ვერცერთ ცენტს. სერიოზული მუშაობა გვმართებს, რათა დავუმტკიცოთ მსოფლიოს, რომ ჩვენ არ ვართ გამოცხადებულიდან გამოსული ხალხი, შეგვიძლია ნორმალური ბიზნესის წარმოება, მუშაობა, პარტნიორობა, უამისოდ, პრეზიდენტის ლამაზი თვლების გულისთვის, არაფერს არაფერს მოგვცემს.

— თქვენი პროგნოზით, როგორ განვითარდება მოვლენები ახლო მომავალში?

— დღევანდელ მდგომარეობას რამდენიმე ხნის წინ ვასაუბრებდით, რომ ასე იქნებოდა, რომ ეს უკანონობა და არაპროფიანალიზმი საქართველოს ასეთ მდგომარეობაში მიიყვანდა. დღესაც ვაცხადებთ, — ან ხელისუფლებამ შეცვალა კურსი, ან ჩვენ შევცვლით ხელისუფლებას. სხვა გამოსავალი არ არსებობს, სხვაგვარად საქართველოს განვითარებას საკმაოდ სერიოზული პრობლემები შეექმნება. ესაუბრა მანანა გილოვანი

აჩრდილი დადის რუსეთში. აჩრდილი კომუნიზმისა. რუსული კომუნიზმი და საქართველო

„აჩრდილი დადის ევროპაში, აჩრდილი კომუნიზმისა“ — წერდა კომუნისტური მოძღვრების ფუძემდებელი კარლ მარქსი „კომუნისტური პარტიის მანიფესტში“. ამ სტრიქონების დანერგვამ შემდეგ თითქმის საუკუნეაგზავრა გასული, კაცობრიობის დიდმა ნაწილმა თავის თავზე გამოსცადა კომუნისტური ექსპერიმენტების საშინელებანი და მისი შედეგებიდან გამომდინარე ზიზღით უარყო კომუნისტური იდეოლოგია და ცხოვრების წესი, მაგრამ კომუნიზმს ემშაქსიული საწყისი აქვს, დემონურ თესლზეა აღმოცენებული და შერეულია კაცობრიობის გონზე, რომ როგორმე გადაახვედნოს სწორი გზიდან, თავის საღმრთო დანიშნულებიდან და ღმერთის მოქაშე სატანას დაუმორჩილოს. ეს რომ ასეთა, მტკიცებდა კარლ მარქსის სატანური წარმომავლობით, რაც გიორგი მარჩენკოს ნიგნში „კარლ მარქსმა“ აღწერილი კარლ მარქსი ერთ დროს თურმე მორწმუნე ქრისტიანი ყოფილა. თავის რელიგიურ თემაზე დაწერილ შრომაში აღნიშნავდა: „ქრისტესთან შერწყმა შინაგანად გვაძლევს, ტანჯვას გვიმსუბუქებს, გვაშვიდებს და ადამიანური სიყვარულისათვის, ყოველივე დიდებულისა და კეთილისათვის გადაგვისნის გულებს, არა პატივმოყვარეობის, არა სახელის მოსახვეჭად, არამედ ქრისტესათვის.

ახალგაზრდობის წლებშივე მარქსის მსოფლმხედველობამ სრული მებრძორობა განიცადა და იგი მტრულად დაუპირისპირდა თავად ღმერთს. თავის ერთ-ერთ ლექსში იგი წერს: „მე მსურს შური ვიძიო იმაზე, ვინც ციდან

მმართველობს“. ხოლო ლექსში „იმედგანირულის შეგონება“ არის ასეთი სტრიქონები: „პო, ღმერთმა წამართვა ყოველივე ჩემი, ბედის წყევლითა და ტანჯვით. ყოველი მისი ხილვა უკვალოდ გაქრა! მე მეტი არაფერი დამრჩენია, გარდა შურისძიებისა! მე ავაგებ ჩემს ტახტს, შემზარავი და ცივი იქნება მისი მწვერვალი, მისი ძირი — ცრუმორწმუნე თოღება, ცერემონიებისტრი — უკუნის აგონია. ვინც კი ცოცხალი თვალით შემომხედავს, პირს იქცევს სასიკვდილოდ ფერადკარგული და ენაჩაყვანილი, ცივი და ბრმა სიკვდილით დაზარალებული მოიზადებს მის და სასიხარულოდ სამარეს“. მხოლოდ ქრისტეს უარმყოფელს და სატანის ეკლესიის მიმდევარს შეეძლო ასეთი აზრები ჰქონოდა. სატანის ეკლესიის მიმდევრები ფიცს დებდნენ, რომ ჩაიდენდნენ შედივე ცოდვას, რომელიც ქრისტეს სახარებით არის აკრძალული. კარლ მარქსი რომ სატანას დაემოწმებდა და ჯოჯოხეთურმა აზრებმა შეიპყრო, მის ერთ-ერთ ლექსშიც მტლანდებდა: „ჯოჯოხეთის ორთქლი ტვინამდე აღწევს, ვიდრე ჭკუიდან არ შევიშლები და ჩემი გული ერთიანად არ შეიცვლება. ხედავ ამ ხმალს? წყვდიადის მეუფისგან ავიღე იგი“.

ასეთი ოდიოზური პროვოკაციების მიერ შექმნილი თეორია მოიმარჯვა ასეთივე ოდიოზურმა პროვოკაციამ ვ. ი. ლენინმა (უღიანოვმა), რათა ძირმომავალი რუსეთის იმპერიის განახლება-მოადრინებაც მოეხერხებინა და ამავე დროს თავისი ტერორისტული მისი ჩამოხრჩობისათვის რუსეთის იმპერატორზე, ნიკოლოზ მეორეზე და მის ინტელიგენციაზე შური ეძია. ის, რომ ლენინი მეფის ოჯახის წევრ ქალებისა და ბავშვების ამოწყვეტის ინიციატორია, მტლანდებდა მის ერთ-ერთ გამოსვლაში: „ინგლისსა და საფრანგეთში მეფეები სიკვდილით დასაჯეს ჯერ კიდევ რამდენიმე ასეული წლის წინათ, ეს მხოლოდ ჩვენ დაგვაგვიანდა ჩვენი მეფის სიკვდილით დასაჯა“ (ლენინის თხზულებები,

ტ. 28, გვ. 198). რუსეთის კომუნისტთა ბელადისა და საბჭოთა იმპერიის შემქმნელ ლენინს თამამად შეიძლება ვუწოდოთ მილიონობით ადამიანის დაუფლობელად გამჟღავნების სახელი, რადგან თავისი მანიპულური მიზნების აღსრულებას მან შეუბრალვებლად შესწირა რუსი და მეზობელი ერების რჩეული და განათლებული ნაწილი. ლენინის განკარგულებათა ერთი თვალის გადავლენაც თმებს ყალყზე დაუყენებს კაცს. მანაკი მკვლელის გარდა სხვა ვინ გასცემდა ისეთ ბრძანებებს, როგორცაა: „პენზა, გუბაღასკოში, ბოშს. აუცილებელია მასობრივი სასტიკი ტერორი, საეჭვო პირები საკონცენტრაციო ბანაკში მიათავსეთ... სასკომსაბჭოს თავმჯ-

დომარე ლენინი“. (ტ. 50 გვ. 142-143).

დეპუტა სარატოვში, პაიკეს: „ყოველგვარი გამოძიებისა და იდიოტური ჯანჯალის გარეშე მიახვრითეთ შეთქმულები და მერყევი!“ (ტ. 50 გვ. 165).

სტალინს ცარიცნი: „არაფრით არ დაინდოთ მემარცხენე ესერები! ჩქარ-ჩქარა მაცნობეთ შედეგები. ყველგან უღმობოდ უნდა გაუფუთო ეგ უბადროე, ისტერიული ავანტიურისტები“. (ტ. 50, გვ. 114).

შლიანკოვს ასტრახანში: „შუტით მთელი ძალებით, რათა

ერთი სპეკულიანტიც აღარ გადაჩრეს ასტრახანში“. (ტ. 50, გვ. 219).

ბოლშევიკ კომუნისტთა უსამართლობით გაოგნებული რუსეთის პატრიარქი ტიხონი 1918 წლის 7 ნოემბერს წერდა ლენინს: „სისხლი ჩვენი ძეგლისა, შენი ბრძანებისამებრ რომ დახოცეს უმოწყალოდ, მდინარეებად ადიდდა და მაღლა ცას შეჰკივის. როგორადაც უნდა შენდობო შენი ავაზაკობა, სულერთია, მკვლელობა, ძალადობა, ძარცვა ცოდვებად მიგთვლება მინაყვ. ეს დანაშაული ჩვენი სისხლით მოიბანება და შურისგებით. აღსრულდა ნინასწარმეტყველის სიტყვები: „თქვენი ფხენი ისწრაფვიან ბოროტსაკენ, ილტვიან, რათა უდანაშაულო სისხლი დაიღვაროს. თქვენი იდეები უსამართლონა და უზნეონი, გზა თქვენი დაღუპვისკენ მიემართება!“ (ცოტაა წიგნიდან „ა. ავტორხანოვი. ლენინი და რუსეთის ბედი“). კომუნისტთა საყვარელი მწერალი მაქსიმ გორკიც კი ვერ ხუჭავდა თვალს ლენინისა და მის თანამშრომელთა მიერ ქვეყანაში დატრიალებულ უბედურებაზე: „წარმოუდგენელია, მუშათა კლასი ვერ მიხვდეს, ლენინი რომ მასზე ცდას ატარებს... მუშათა კლასი ვალდებულია იცოდეს, სასწაულები ცხოვრებაში არა ხდება! რომ მას შიმშილი ელის, წარმოების მთლიანი პარალიზება, ტრანსპორტის მოშლა, ხანგრძლივი და სისხლიანი ანარქია, რასაც არანაკლებ სისხლიანი და ბელი რეაქცია მოჰყვება“. (გაზ. „ნოვაია ჟიზნი“ 1917 წ. 20 ნოემბერი).

როგორც ცნობილია, ლენინი, სოფლისათა და ცოდვებით დამძიმებული, 54 წლისა გაემგზავრა ჯოჯოხეთში, ისე, რომ მისი გახრწნილი გვამი მინამაც კი არ მიიბარა და დღესაც აყროლებს მოსკოვის კრემლის შემოგარენს. მისი უღირსი საქმე კი წარმატებით განაგრძო მისივე მოწაფე, სისხლით ქართველმა, მაგრამ სულით კომუნისტმა იოსებ სტალინმა (ჯულაშვილმა), რომელსაც მრავალსაკაცობრიო ცოდვასთან ერთად საკუთარი ერის დაღატაკი ედება ბრალად. დღეს უკვე უტყუარი ფაქტებით და მტკიცებულებითაა დასაბუთებული, რომ სტალინი და ასევე ემშაქსიათის სულმოყიდულმა ორგანიკიძემ რა ძალისხმევა განიეს, საქართველო კვლავ რუსეთის ჩემის ქვეშ რომ აღმოჩენილიყო.

რუსი მწერალი ვლადიმერ სოლოუხინი ბოლშევიკებს ბრალს დებს რუსი ერის გენოციდში, რომელიც არა მარტო ანაყოფი სპობს ერს, არამედ მომავალსაც უნადგურებს: „უბრალოდ დაპყრობა ხალხს უსაბო აყვავების, სისხლსავე ზრდისა და სულიერი ცხოვრების საშუალებას ანაყოფი. გენოციდი კი, განსაკუთრებით ისეთი ტოტალური, ათეული წლების განმავლობაში რომ მივინერგება რუსეთში, სამომავლოდ უსაბო ხალხს აყვავების, სულიერი ზრდისა და სულიერი ცხოვრების საშუალებას. გენეტური-დანაკლისი აუნაზღაურებელია და სწორედ ესაა ყველაზე საგალუტო შედეგი იმ მოვლენისა, დიდი ალტაცებით რომ ვეძახით ოქტომბრის სოციალისტურ რევოლუციას“. და ამას ამბობს 150 მილიონიანი ერის პატრონი კაცი. მაშ რაღა უნდა ვთქვათ ოთხმილიონიან ქართველ ერზე, რომელსაც კომუნისტური განუითხარბის პერიოდში ასეულ ათასობით წარჩინებული გვარის ადამიანი და განათლებული საზოგადოების უდიდესი ნაწილი ფიზიკურად მოუშვეს.

იგივე სოლოუხინი წერს: „ასეა, მინაში შთაინთება გენები და ოროსამი ათეული წლის მერე ვეღარ იხადება და ყალიბდება ახალი ტოლსტოი, მუსორგსკი, პუშკინი, გოგოლი, ტურგენევი...“ ანალოგიური ითქმის ქართველობაზეც, 1921, 1924, 1937, 1941 — წლებში გადაჭრულ და ამოძრკულ ფესვებზე ვეღარ იზრდებიან ჭაჭაჭაებები, წერეთლები, ყაზბეგები, ფშაველები, ჯორჯაძეები, რომ არაფერი ვთქვათ ბაგრატიონებზე, ჩოლოყაშვილებზე, აფხაზეზე, მაზნაშვილებზე, გაბაშვილებზე და სხვა, ქვეყნისათვის თავგანწირულ პატრიოტებზე.

ყოველივე ზემოთქმულის შემდეგ რუსეთში და მისი ნამბაძველობით საქართველოში კვლავ დადის აჩრდილი, აჩრდილი კომუნიზმისა. რუსეთში კომუნიზმის სისხლიანი დროშების ფრიალი სულაც არ უნდა იყოს გასაკვირი იმ ადამიანისათვის, ვინც იცის რუსი ერის მორჩილებისა და მონობისადმი შეგუების ისტორიული და ფსიქოლოგიური საფუძვლები. რუსი ერის ფსიქიკის აღწერილი ნიშან-თვისების შესახებ მშვენიერი გამოკვლევა გააკეთა ფრანგმა მწერალმა მარკიზ დე კიუსტინმა. იგი თავის ნიგნში „ნიკოლოზ I-ის დროინდელი

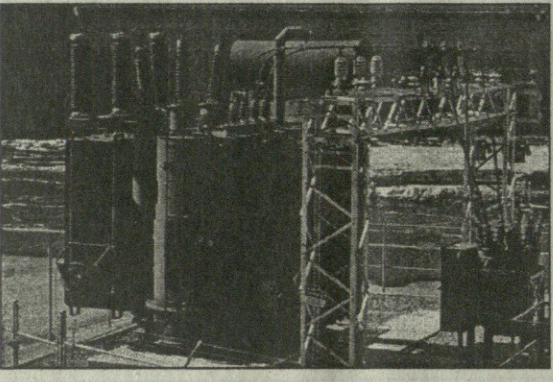
გაგრძელება მეათე გვერდზე

რატიო ვაჭარებში უსსრ-ს სახელმწიფო მფლობელობაშია. ანუ რატიო გაიყვანა თელავში?

საქართველოს მთავრობა უახლოეს ხანებში კიდევ ერთ სამარცხვინო და ყოველგვარად გაუმართლებელ ნაბიჯს დგამს, რაც გამოიხატება ეროვნული ქონების განთავსებაში. მხედველობაში მაქვს ქვეყნისათვის სტრატეგიული მნიშვნელობის ენერგეტიკული კომპლექსის, „თელავის“ უცხოელთათვის სასაიდლო ფასებში მიყიდვის გადაწყვეტილება. ჩვენი ეკონომიკის მამები ამ ნაბიჯს აშკარად ბენ იმით, რომ ვითომ საქართველოს არ ძალუძს უპატრონოს და რენტაბელური გახადოს თბილისის ელექტროენერგიით მომარაგების სისტემა და რომ „უცხოელი ინვესტორი შეძლებს „თელავის“ ფეხზე დაყენებას და „სნე-ში“ შესვლის მიზნის არ იყოს, ამის შემდეგ გვექნება თურმე შუტი, სითბო და ცხელი წყალი. თელავის უცხოელთა ხელში ჩაბარების გადაწყვეტილებას ჯერჯერობით ელექტროენერგიის გაძვირება მოჰყვება, ხოლო აბრუნებულ ქართველ ხალხში სიძნისის სიცილი.

ინებზე და სტრატეგიული მნიშვნელობის დარგი პრივატიზებაში გაუშვით, ხოლო ელექტროენერგიის საფასური ორჯერ გააძვირეთო. ჩვენი ჩინოვნიკები იქნებ დაფიქრდნენ, თუ რატიო ითხოვს ასე დაჟინებით სამამულო წარმოების დაქვევით ექვითი ტანილი ჩვენი უცხოელი პარტნიორი ელექტროენერგის გაძვირებას, იქნებ ქართულ წარმოებას მახრჩობელა გადასახადებით რომ ვერ მოუღეს ბოლო, ახლა ქართული საქონლის თვითღირებულების გაზრდა წარმოებისათვის აუცილებელი ელექტროენერგიის გაძვირებას არის 35 მილიონ ლარის ღირებულების ელექტროენერგია, რაც უფროს მიახლოებით 230 მილიონ დოლარს. როგორც ცნობილია, ელექტრომომწოდებელზე კონტროლის ახალი წესებით ანუ ე. წ. გარეთ გამოტანით ბათუმში და რუსეთის ზოგიერთ უბანში დახარჯული ელექტროენერგიის საფასურის თითქმის 100-იანი ამოღება ხდება. ამ მოცველობის გამოტანა განსაკუთრებით დიდ თანხებთან არ არის დაკავშირებული, ამავე დროს, მოსახლეობა იმდენად არის გამწვანებული დენის უქონლობით, რომ ამ ოპერაციის განსახორციელებლად, სარწმუნო იქნებოდა, რომ გარკვეულ თანხებს ისიც გაიღებდა, საჭირო იყო მხოლოდ მონდობა და ეროვნული ინტერესების გათვალისწინებით ამ საქმისათვის თავის მოხდა. ასეთ შემთხვევაში ელექტროენერგიის გაძვირებით ჩვენი გადახდისუნარი მო-

სახლეობის კიდევ უფრო გაღატაკება არ გახდებოდა აუცილებელი, ხოლო ქვეყნის ენერგეტიკის მდგომარეობა გაუმჯობესდებოდა. დიდი მათემატიკური ნიჭი არ სჭირდება იმის გათვალისწინებას, რომ 230 მილიონი დოლარის ბალანსის მქონე ენერგეტიკის დარგი თავის თავსაც მიხედავდა და ქვეყნის ბიუჯეტსაც მოგატანდა. ყოველ შემთხვევაში, დაპირებულ რამდენიმე ათეულ მილიონ დოლარ კრედიტს, ესეც ხომ ვალდები მიმე უდიდესი ნებაყოფლობით კისერზე დადების პოლიტიკაა, რაც ჩვენს მომავალ თაობას წელში განვყვითავს. მაგრამ სჯობს საკუთარი რეზერვების გამოძება, რომელიც თუკი თვალს არ დავიბრმავებთ, ადვილი საპოვნელია. როგორც ენერგეტიკის მინისტრმა გვამცნო, საქართველო ამჟამად წლიურად 7 მილიარდ კილოვატ-საათ ელექტროენერგიას მოიხმარს.

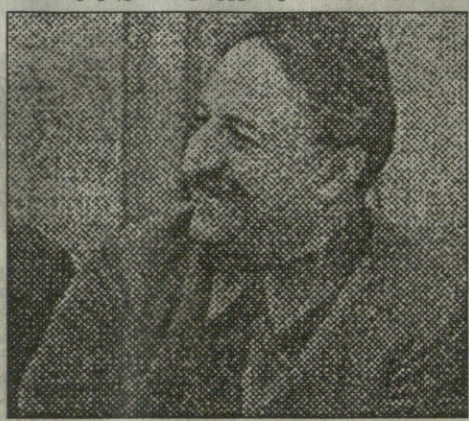
ბით გადანაწილეს? ამით ხომ თავიანთ ფარულ ზრახვებს უკეთ აღასრულებენ, რომ საქართველო და პოსტსაბჭოური ქვეყნები დასავლური საქონლის გასაღების ბაზრად ხანგრძლივად იყოფილი? ეს რომ საქართველოსთვის ნიშნავს უმუშევრობას, საბიუჯეტო დეფიციტს, ეკონომიკის კრახს, ქვეყნის ამჟამინდელი მდგომარეობითაც ხომ ნათელია? რაც შეეხება ენერგეტიკის აყვავებისათვის დაპირებულ რამდენიმე ათეულ მილიონ დოლარ კრედიტს, ესეც ხომ ვალდები მიმე უდიდესი ნებაყოფლობით კისერზე დადების პოლიტიკაა, რაც ჩვენს მომავალ თაობას წელში განვყვითავს. მაგრამ სჯობს საკუთარი რეზერვების გამოძება, რომელიც თუკი თვალს არ დავიბრმავებთ, ადვილი საპოვნელია. როგორც ენერგეტიკის მინისტრმა გვამცნო, საქართველო ამჟამად წლიურად 7 მილიარდ კილოვატ-საათ ელექტროენერგიას მოიხმარს.

გია გახელი

აჩრდილი დადის რუსეთში, აჩრდილი კოპუნიზმისა. რუსული კოპუნიზმი და საქართველო

მეცხრე გვერდიდან

რუსეთი“, წერს: „რუსეთში დესპოტიზმი სრულად ეგუება ხალხის სულს“. (გვ. 82). „იმ ტერორის გამო, რომელიც ყველას თავს დასტრიალებს, მონური მორჩილება მოქმედების ურყევ წე-

სად ხდება“. (გვ. 145) და კიდევ: „მე ვფიქრობ, რუსეთი ერთადერთი ქვეყანაა, სადაც ხალხს წარმოდგენა არა აქვს ნამდვილ ბედნიერებაზე“. (გვ. 17) ამ სულსკვეთების ხალხი, რა გასაკვირია, რომ ესწრაფვის კვლავ დაუბრუნდეს კომუნისტურ დიქტატურას, რაც თავად ლენინის სიტყვებით არის: „ყოველად განუხლებლად, კანონებითა და წესებით აბსოლუტურად შეუზღუდავი, უშუალოდ ძალმომრეობაზე დაფუძნებული ხელისუფლება“. (ტ. 44. გვ. 383).

საქართველოს თითქმის ორასი წლით დამპყრობელ რუსეთის კისერიც უტყვია, თურქსა ხალხმა ნამდვილი ბედნიერებისა და თავისუფლების ფასი მართლაც არ იცის, დაე ინეტაროს კომუნისტების ამქვეყნიურ ჯოჯოხეთში, მაგრამ ისტორიულად თავისუფლებისმოყვარე ქართველ ხალხს რას ერჩიო, ქართველო რენეგატებო, რატომ გსურთ შვაბირობით ისიც სისხლით ნითლად შეღებილ რუსულ წუმპეში?

უკანასკნელ ხანს რუსეთში ფართოდ გაშლილი რუსული დროშების დანახვაზე ქართველი კომუნისტებიც მაისის მატლებით აფუთფუთდნენ, ქართველი ერის ინტერესების ღალატის საფასურად რუსეთის სივრცეში ნავარდნი მოეწატრა, საქართველოს პატარა ასპარეზზე სამსახური ეთაკილებათ, რუსეთის უნაპირო ტერიტორიაზე პარპაში ელანდებოდა, დიდი რუსი ძმის სამსახურში ყოფნით მიღებული ქება და მეკრძნე მედლების ბრწყინვალე ეზმანებათ. მერე რა, რომ რუსთა ბატონობის ხანაში სამაჩაბლო ოსეთად იქცა, აფხაზეთი რუსთა და აფხაზეთი საკუთრებად, საინგილო, ლორე, სოჭი და ტაო-კლარჯეთი უმეოდოდაიკარგა, ჯავახეთი და ქვემო ქართლი უცხო თესლით გაიჭედა, ხოლო ქართველობამ ჭეშმარიტ ქართული ტრადიციები ლამის დაკარგა. მთავარი ხომ მათი ბოხოლა გვამის ნდომათა დაჰყაფილობა და მათი გასრული სულის წადილთა ახდენა.

დღევანდელ დღეს, როცა ისტორიული კანონზომიერებით და ღმერთის ნებით ქართველ ხალხს კვლავ გააჩნია საკუთარი სახელმწიფოებრიობა, ილიას მკვლელთა ეს სულიერი შთამომავალი ამჟამინდელი ხელისუფლების დანაშაულებრივი ნაყრუბებით კვლავც ბედავენ ქართველი ხალხის კომუნისტურ მონობაში ჩაგდებას ათევის აშკარად, უშიშრად იბრძოლონ, ხელეკონი საქართველოს დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების იდეა. ეს არის საქართველოს კონსტიტუცი-

ისა და ქართველი ერის ნების ნინაღმდგ გალაშქრება, რაც კანონის მთელი სიმკაცრით უნდა ისევდოდეს. ამის ნაცვლად ქართული სასამართლო კომუნისტთა მოთხოვნებს აკმაყოფილებს

და ბოლოს, მართალია დღევანდელი დამოუკიდებელი საქართველო კატასტროფულ მდგომარეობაშია, რომიც დამარცხდა და ხალხიც შიმშილის პირასაა მიყვანილი, მაგრამ უნდა ღრმად გავიცნობოთ, რომ ეს ჩვენი ხელისუფლების უნათო, მარიონეტული პოლიტიკის შედეგია და ამ ხელისუფლებას ეროვნული ხელისუფლებით შეცვლაა საჭირო და არა დამოუკიდებელი საქართველოს იდეასთან ბრძოლა, მით უმეტეს, საქართველოს კონსტიტუციურ მონაპოვართან, საქართველოს დამოუკიდებელ სახელმწიფოებრიობასთან. კიდევ ვიმეორებ, ვინც ამას გაზედავს, იგი თავისუფალი ქართველი ერის სახელით სახელმწიფო ღალატის ბრალდებით სასტიკად უნდა ისჯებოდეს. არ უნდა განმეორდეს ყოველდღიას მთავრობის გამოუსწორებელი შეცდომა, როცა ქართველი კომუნისტებს მიუცათ უფლება ლეგალურად ძირითად მოქმედებას საქართველოს

გაუბედურებას აპირებს-მეთქი“. ბატონ შალვას კარგად მოეხსენება, რომ მარგინები, გოგუაძეები და კვარაცხელიები საქართველოს ხსნას, მოდურ სტყევებით რომ ვთქვათ, რუსეთთან მჭიდრო პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ინტეგრაციაში ხედავენ, რაც უბრალო ენით ნიშნავს საქართველოს სახელმწიფო სუვერენიტეტის დათმობას მოდერნიზებული რუსული იმპერიის სასარგებლოდ, რომლის შექმნაზეც ოცნებობენ რუსი დემოკრატებიც და კომუნისტებიც. გვიპასუხოს ბატონმა შალვამ, სუვერენიტეტის ანუ თავისუფლების დათმობა არის თუ არა „ქვეყნის დანგრევა და გაუბედურება“ და საქართველოს დამოუკიდებლობის ფეხებზე დამკიდებელი ხალხი არის თუ არა ჯანსაღი ძალა? თუ მაინც ჯიუტად ჩათვლის მათ ბატონი შალვა ჯანსაღ ძალად, მაშ ვილაპაპრები და დღევანდელი ქართველი ახალგაზრდები, რომლებიც სწორედ ამ „ჯანსაღ ძალას“ ებრძოდნენ?

და ბოლოს, მართალია დღევანდელი დამოუკიდებელი საქართველო კატასტროფულ მდგომარეობაშია, რომიც დამარცხდა და ხალხიც შიმშილის პირასაა მიყვანილი, მაგრამ უნდა ღრმად გავიცნობოთ, რომ ეს ჩვენი ხელისუფლების უნათო, მარიონეტული პოლიტიკის შედეგია და ამ ხელისუფლებას ეროვნული ხელისუფლებით შეცვლაა საჭირო და არა დამოუკიდებელი საქართველოს იდეასთან ბრძოლა, მით უმეტეს, საქართველოს კონსტიტუციურ მონაპოვართან, საქართველოს დამოუკიდებელ სახელმწიფოებრიობასთან. კიდევ ვიმეორებ, ვინც ამას გაზედავს, იგი თავისუფალი ქართველი ერის სახელით სახელმწიფო ღალატის ბრალდებით სასტიკად უნდა ისჯებოდეს. არ უნდა განმეორდეს ყოველდღიას მთავრობის გამოუსწორებელი შეცდომა, როცა ქართველი კომუნისტებს მიუცათ უფლება ლეგალურად ძირითად მოქმედებას საქართველოს

და მათ თავიანთი მოღალატური მიზნებით საქართველოს რესპუბლიკის არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლებას აძლევს. ეს არის საქართველოს ხელისუფლების მხრიდან ორმაგი თამაშის კლასიკური ნიმუში. ერთი მხრივ, იგი გმობს კომუნისტურ იდეოლოგიას, ხოლო მეორე მხრივ საბჭოთა პირობებს უქმნის ამ იდეოლოგიის მატარებელ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს. ხომ არ არის ეს ბოლხანებში რუსეთში აღზევებულ კომუნისტურ მოძრაობასთან ლაციციისა და კუდის ქნევის პოლიტიკა? სამწუხაროა, რომ ნისტეტთან თანამშრომლობის სურვილი გამოამჟღავნა ქართველ ლეიბორისტთა ლიდერმა, ბატონმა შალვა ნათელაშვილმა. მან კომუნისტთა ყრილობის დელეგატებს მიმართა: „მე თქვენი სახით ამ დარბაზში ჯანსაღ ძალებს ვხედავო“, ხოლო ერთ-ერთ ინტერვიუში ბრძანა: „არც იმის უფლება გვაქვს, ვამტკიცო, ეს ხალხი ქვეყნის დანგრევას და

დამოუკიდებლობისათვის. დასასრულს, კარლ მარქსის სიტყვების პერიფრაზით ვიტყვი: „აჩრდილი დადის რუსეთში, აჩრდილი კომუნისტებისა“. დეი იაროს, ოღონდ მისამართი ნუ შეშლივს და მის ჯოჯოხეთურ ბოზლიან ლანდს კავკასიონის მთები არ გადმოვუდგას.

გია თვალაშაძე

გაუქმების გულის ჩაქვიზიდან

ალექსანდრე სვანიძეს გარკვეული წვლილი მოუძღვის, კერძოდ, ქართულ ურარტუოლოგიაში. მისი დაკვირვებით ქართულ მისამღერებში მოხსენიებული სიტყვები „არალე“, „ალალე“ აღნიშნავენ ძველალმოსავლურ ლეოთაბას. აქედან გამომდინარე, სიტყვებს „არი არალე“, „იერი არალე“ იგი ხსნიდა ურარტუული ენის საფუძველზე — „მომეც, მოგეც არალე“, „უფალო არალე“, ხოლო „თარი არალეს“ — ერთ-ერთი ქართველური ენის — სვანურის მეშვეობით („თარი“ — „მთავარი“ მაგალითად, სიტყვა „მთავარანგელოზი“) (იხ. მისი „შესავალი აღმართული ტომთა ისტორიისა“, ტფილისი, 1936, გვ. 36; იხ. აგრეთვე რუსული გამოცემა, 1937, გვ. 37). მანვე შეამჩნია, რომ სიტყვების: „ყირამალა“, „თავდაყირა“, „ყირაზი“ გადარსულა ეტიმოლოგიის დადგენა ქართული ენის საფუძველზე ვერ ხერხდება, სამაგიეროდ ისინი ადვილად აიხსნება, თუ გავითვალისწინებთ, რომ „ყირა“ ურარტულად მინას აღნიშნავდა (იხ. დასახ. ნაშრომები, გვ. 38, 40-41).

გიორგი მელიქიშვილი-სეულ 1951 წელს გამოქვეყნებულ ნაშრომში „ურარტუ“, ცხადია, ალექსანდრე სვანიძის დასახელება გამოიჩინებოდა, ვინაიდან ეს უკანასკნელი თავის დროზე რეპრე-

სირებული გახლდათ და მისი საჯაროდ ხსენება საკავშირო კომპარტიის XX ყრილობამდე აკრძალული იყო. ამიტომაც „ურარტუს“ ავტორს ვერ მოვთხოვეთ ალ. სვანიძის მოხსენებას. ნიგნში ორჯე შემთხვევაში ვხვდებით გამოთქმას „ყურადღებას აქცევენ“. მაგრამ „მეცნიერული“ ოინბაზობა მაინც აშკარაა; გ. მელიქიშვილის მითითებებიდან ისე ჩანს, თითქოს ალ. სვანიძეს, რომელსაც იგი გულისხმობს, მხოლოდ „არალესა“ და „ყირას“ მნიშვნელობები გაეაზრებინოს (ურარტული ენის საფუძველზე, ხოლო მათთან დაკავშირებულ სიტყვათა მნიშვნელობანი კი თითქოს გ. მელიქიშვილს ამოეცნოს. მის მიერ ასევე უგულვებელყოფილია ალექსანდრე სვანიძის ნიგნები: ქართული „სელა“ (სიარული) და მეგრული-ჭაწური „ულა“ ზუსტად აზრობრივ და ფონეტიკურ შესატყვისებზე დაყრდნობით ურარტულში; „სასპერ“-ის სახელწოდებაში „სა“ რომ ქართულ თანასართს წარმოადგენს. ამრიგად, ისე ჩანს, თითქოს ამგვარი დაკვირვებანი თვითონ გ. მელიქიშვილისა იყოს (იხ. დასახ. ნიგნ, გვ. 144, 137).

1959 წელს გამოცემულ ნიგნში „К истории древней Грузии“ გ. მელიქიშვილი ამჯერად კი უთითებს ალექსანდრე სვანიძის მო-

საზრებებს „არალესა“ და „ყირასთან“ დაკავშირებით, მაგრამ კვლავ ისე აჩვენებს, თითქოს ამათთან დაკავშირებული სიტყვებს მხოლოდ იგი იაზრებდეს. ასე რომ, ალ. სვანიძის შესაბამის დაკვირვებანი იგნორირებულია. იგივე მანიპულაციას ახდენს იგი „საქართველოს ისტორიის ნარკვევების“ პირველ ტომში (იხ. გვ. 398), ასევე ამ ნიგნის 1989 წელს გამოსულ რუსულ ვარიანტში (გვ. 218). აქ ერთ მორგე სიტყვასაც ვაწყდებით: აღნიშნულ სიტყვათა ეტიმოლოგიების დადგენის საფუძველზე ალ. სვანიძე თითქოს დაასკვნია ურარტულთა გარკვეული ნაკადის გათქვეფას ქართველ ტომებში.

მაგრამ გ. მელიქიშვილის თვალთმაქცობა კულმინაციას აღწევს „ძველი აღმოსავლეთის ხალხთა ისტორიის“ 1971 და 1988 წლების გამოცემებში, სადაც ზემოაღნიშნულ სიტყვებთან დაკავშირებით ალექსანდრე სვანიძის გვარსახელი ერთხელაც კი არ გვხვდება. იგივეს აქვს ადგილი ამ სახელმძღვანელოს ბოლოში დართული ლიტერატურის ჩვენებისას.

როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია და თუ ამჯერად მათი საჭიროება უმრიანი, ისინი მკითხველთათვის მიგვიჩნია.

გურამ ხორანაშვილი

ლიდერმა, ბატონმა შალვა ნათელაშვილმა. მან კომუნისტთა ყრილობის დელეგატებს მიმართა: „მე თქვენი სახით ამ დარბაზში ჯანსაღ ძალებს ვხედავო“, ხოლო ერთ-ერთ ინტერვიუში ბრძანა: „არც იმის უფლება გვაქვს, ვამტკიცო, ეს ხალხი ქვეყნის დანგრევას და

დამოუკიდებლობისათვის. დასასრულს, კარლ მარქსის სიტყვების პერიფრაზით ვიტყვი: „აჩრდილი დადის რუსეთში, აჩრდილი კომუნისტებისა“. დეი იაროს, ოღონდ მისამართი ნუ შეშლივს და მის ჯოჯოხეთურ ბოზლიან ლანდს კავკასიონის მთები არ გადმოვუდგას.

„გაჩაუდილი მოვიდა, შინაური გააგდო“. ანუ როგორ მოვირიდო მინის სახელმწიფო მართვის დაპყრობის მიზანმიმართული ინსტიტუტის...

რატომ დაუპირისპირდნენ მინის მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი და საქართველოს სახელმწიფო მინათმშენობის ინსტიტუტი ერთმანეთს? ალბათ, იმიტომ, მინის სახელმწიფო პროგრამა რომ ჩინში მოექცა. „საქსახმინ-პროექტის“ თანამშრომელთაგან 300-მა კაცმა საპროტესტო აქცია მოაწყო. ისინი დეპარტამენტის თავმჯდომარეს ზ. გეგეჭკორს უნდობლობას უცხადებენ.

ერთ ძველ ქართულ ანდაზას მოვიშველიებთ და დამირისპირების მიზეზ-შედეგების აღწერას მხოლოდ შემდეგ შევუდგებით.

„გაჩაუდილი მოვიდა, შინაური გააგდო“ — ასე დამართა 1962 წელს შექმნილ მინათმშენობის ინსტიტუტს. მთელს საქართველოში ერთდერით ნადაგის კვლევის სამეცნიერო ცენტრს, უზარმაზარ საარქივო მასალასა და დიდი მეცნიერული პოტენციალის მქონე შემოღწეულ ინსტიტუტს საკუ-

თარ შენობაში 1996 წელს შექმნილი მინის მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტი შეუსახლდა. ინსტიტუტის განყოფილების უფროსის კოტე ზარანდიას თქმით, დეპარტამენტის თავმჯდომარის ზ. გეგეჭკორის წინასწარ დაგეგმილი, გააზრებული ქმედებებით ადრინდელი მფლობელი ნელ-ნელა გამოიძევეს ამ შენობიდან, ბოლოს კი ტენდერის ჩატარების მოტივით სულაც შეუწყვიტეს „უფლებამოსილება“...

დოკუმენტური მასალებით მტკიცდება, რომ ინსტიტუტი 1998 წლის ბოლომდე ტენდერს არ ექვემდებარებოდა... აქციის მონაწილენი კი არათუ ახალს, გასულ წელს ჩატარებულ ტენდერსაც უნდობლობას უცხადებენ, სადაც გამარჯვებულად გამოცხადდა შპს „გეო“, „ნეო“ და „დიანტისი“. იმ მოტივით, რომ ისინი შეგნებულად აყალიბებენ შესრულებულ სამუშაოებზე გათვალისწინებულ დასახარჯი თანხების

ოდენობას, კომისია თხოვნი მიმართავს უშიშროებისა და შს სამინისტროს, შეისწავლონ ი. მერაბაშვილისა (შპს „გეო“-ს და „ნეო“-ს ხელმძღვანელი, საქართველოს მინის მართვის სახელმწიფო დეპარტამენტის სალიცენზიო კომისიის ე.წ. დამოუკიდებელი ექსპერტი) და მისი ასოციაციის წევრების — ბოკერიასა და რამიშვილის პიროვნებები, მათ მიერ ტენდერში გამარჯვების შედეგად აღებული თანხების მიზანშეწონილობა და კვალიფიკაცია მისცენ მათ სატყეოს.

მინის დეპარტამენტის ხელმძღვანელობის მიერ კანონის დარღვევის ფაქტად ლაგოების რაიონში სოფელ კაბალში სარწყავი მიწების უწყვეტი მიწის კატეგორიის მიკუთვნებაც გამოდგება. ამ „უნებური“ შეცდომის საშუალებით ხომ შეგნებულად გაიზარდა საკარმიდამო მიწის ნაკვეთების ნორმა, შეცდომად მინის გადასახადის ოდენობა და დაზარალდა ბიუჯეტი. როგორც ჩანს,

დეპარტამენტისათვის ეს ფაქტი ნაკლებ მნიშვნელოვანია. გეგეჭკორის აზრით, მთავარია ფული, შემდეგ კი ნებისმიერი დანესებულების მართვის შედეგად (თუკი ამას მართვა შეეძლოს?). მინათმშენობის საპროექტო ინსტიტუტის დირექტორს ანზორ ჩარქელაშვილს, გეგეჭკორისგან განსხვავებით, სულ სხვაგვარად წარმოუდგება მინის სახელმწიფო პროგრამა. იგი „ამტიკებს“, რომ ყოველად დაუშვებელია „რესტორნის დირექტორები და პარკმახერები“ ატარებდნენ ამ ღონისძიებებს.

— საქმეს საეციალისტები, პროფესიონალები სჭირდება, — ამბობს ბატონი ანზორი.

აქციის მონაწილეთა აღშფოთებას კიდევ ერთი სიტყვა გამოაშთაბრუნებდა. თურმე ზემოაღნიშნულ კოლექტივს არწმუნებდნენ, შვეიცარიის ბანკში ტენდერის მოსახსნებად ფული დევსო და ამ არარსებული თანხით ხალხს გაჩუმებას ცდილობდნენ.

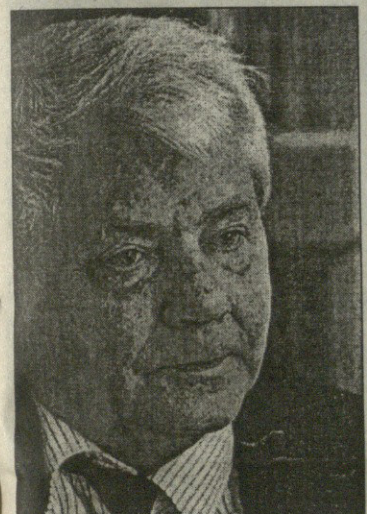
აქციის მონაწილეთა გულსწყნარობის ერთ-ერთი მიზეზი სამთავრობო ორგანიზაციათა გულგრილობაც გახლავთ. მათ ხომ ხელწინააღმდეგობით ნორმალურად გადაწყვეტა აქცია უკვე მესამე კვირა მმართველობის, კოლექტივს კი მხოლოდ ზურაბ ჟვანია შეხვდა და დაჰპირდა, რომ მათ მდგომარეობას პრეზიდენტს გააცნობდა.

მხოლოდ დაპირება აღმოჩნდა გენერალური პროკურორის მოადგილის, ანზორ ბალუაშვილისა და იუსტიციის მინისტრის მოადგილის ვახტანგ გვარამიას ალტყმული საკითხის „ორიოდ დღეში მოგვარების შესახებ“.

დაუშვებელია, ყოველივე ზემოაღნიშნულის ჯერონდ შეფასების გარეშე გაუქმდეს ახალა ტრადიციის მქონე ინსტიტუტი... 600 ლეანლოზილი თანამშრომლის უმუშევრად ღვთის ანაბარა დატოვება კიდევ ერთი ბრმა ნაბიჯია იმ უფსკრულისაკენ, საითაც ასე სწრაფად მივყავართ...

P. S. საქართველოს ბუნების დაცვის საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარემ ომარ ჯანელიძემ ზემოაღნიშნულ საკითხის სტატია მიუძღვნა. გთავაზობთ ნაწყვეტს სტატიიდან: მინათმშენობის საპროექტო-საპროექტო და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის არსებობას საფრთხე ემუქრება. არადა, ეს ის ინსტიტუტია, რომელიც მრავალი ათეული წლის განმავლობაში მართლმართო ასრულებდა ძალზე მნიშვნელოვან სამუშაოებს. საუკუნეების მითანებული პერიოდის მანძილზე აქ ჩამოყალიბდა დიდი ტრადიციების მქონე კოლექტივი საკუთარი ხელნერითა და სანარმოო კვლევითი ბაზით; ურომლისოდაც ვერც ერთი ახლადშექმნილი ორგანიზაცია ვერ შეძლებს რამდენიმე სერიოზული საქმის გაკეთებას. ინსტიტუტის კარგობრივი მასალების არქივი, ჩამოყალიბებული თაობათა რუდუნებით, უნიკალურია ამ იერკაცისაში. თუნდაც იმიტომ, რომ შეიცავს რეგულაციადელი პერიოდის მასალებს, როდესაც ინსტიტუტი ერთდერითი საეციალისტული ორგანიზაცია იყო მთელს ამიერკავკასიაში. ამ მასალების სამეცნიერო-პრაქტიკული მნიშვნელობა მწველად შესაფასებელია მინების მონიტორინგის თვალსაზრისითაც; ანუ ასეთი ტრადიციული, მაღალპროფესიონალური ორგანიზაციების არსებობის საკითხი არ უნდა წაღებოდეს ამწუთიერი სარგებლის ინტერესებით. ჯერჯერობით დავკმაყოფილებით განცხადებით — მუშაობა ამ ინსტიტუტის აღსაგავად მინის პირიდან, დიდად მავნე და ანტიეროვნული საქმეა. თუ მინის პრობლემას დავუბრუნდებით, ჩვენი აზრით, ამ პრობლემის მნიშვნელობა სცილდება სახელმწიფო დეპარტამენტის კომპეტენციის ფარგლებს და მიგვანია, რომ იგი უნდა გადაკეთდეს სამინისტროდ, ხოლო მისი საქმიანობა კვარტალში ერთხელ მაინც უნდა იხილადეს პარლამენტის შესაბამისი კომიტეტის სხდომაზე, რომელიც გაიზარდეს კიდევ მის პასუხისმგებლობას.

მოკვდა პოეტი, რომელის უყვარლათ, რომლისაც სჯეროდათ

„მთელი ჩემი ცხოვრების მანძილზე შემდეგი მორალური კრებოთი ვხედავდი: თუ ორი გზიდან ერთ-ერთს უნდა დააგდო, აირჩიე ის გზა, რომელიც შენთვის გაცილებით ძნელი გასაგებელია“.

ზვიად გომბაკიძე, „პოლიტიკა“ 1972 წელი.

28 აგვისტოს, დილის 4 საათზე ვარშავაში გარდაიცვალა საქვეყნოდ ცნობილი პოლონელი პოეტი, ესპანელი, დრამატურგი და საზოგადო მოღვაწე ზვიად გომბაკიძე. ეს სახელი და გვარი, როგორც ნესი, მოისწავნებოდა ხოლმე ისეთი ცნობილი მწერლებისა და პოეტების გვერდით, როგორებიც არიან: ჩესლავ მილოში, პოეტი ესპანელი (ნობელის პრემიის ლაურეატი), თადეუს რუჟევიჩი (ცნობილი პოლონელი დრამატურგი), ვისიღაც შიმბორსკი (პოეტი, ნობელის პრემიის ლაურეატი), ანუ გვერდით იმ პოეტების და მწერლებისა, რომლებიც დიდად აფასებენ, როგორც კრიტიკოსები, ასევე მკითხველებიც. ზვიად გომბაკიძე პოეტური პათოსისა და სიყვარულის შარავანდედით იყო გარემოში, როგორც თავის სამშობლოში, ასევე საზღვარგარეთაც, ანუ იმ მრავალ ქვეყანაში, სადაც მისი ლექსები, პოემები, თუ პროზაული ნაწარმოებები იყო თარგმნილი. აღსანიშნავია, რომ ზ. გომბაკიძე რამოდენიმეჯერ იყო წარდგენილი ნობელის პრემიის მოსაპოვებლად, თუმცა მას ეს დიდი ჯილდო სი-ცოცხლეში ვერ ეღობა.

საგულისხმოა ისიც, რომ ზ. გომბაკიძე მნიშვნელოვან ფიგურას წარმოადგენდა პოლონეთის პოლიტიკურ ცხოვრებაშიც. იგი თავისი შეხედულებებს საკუთარი ცხოვრების ნესითაც უმაგრებდა ზურგს. მაგალითად, მისი ხელმოწერა ამშვენიერებდა 70-იანი წლების უახანებში პოლონელ მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა საპროტესტო ნერილს, რომელიც პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის კონსტიტუციის შესწორების წინააღმდეგ დაიწერა. ამის გამო, განრისხებულმა ხელისუფლებამ პოეტის ნაწერების გამოქვეყნება აკრძალა და გომბაკიძე იძულებული შეიქნა თავისი ლექსები, თუ კრიტიკული ნერილები ემიგრაციაში, თუ იატაკქვეშეთა გაზეთებში დაებეჭდა.

ზ. გომბაკიძე მორალურ ავტორიტეტს წარმოადგენდა მრავალი თაობის პოლონელთათვის,

სიცოცხლის ბოლო წლებში კი იგი ლუსტრაციისა და დეკომუნიზაციის უაღრესად აქტიური დამცველი იყო.

ზ. გომბაკიძის ბიოგრაფიაც ისეთივე საინტერესო და მიმზღველია, როგორც მთელი მისი შემოქმედება. იგი დაიბადა 1924 წლის 29 ოქტომბერს, ლოვოში (ლოვო მაშინ პოლონეთის სახელმწიფოს ეკუთვნოდა და ამ ქვეყნის მეორე პოლიტიკურსა თუ კულტურულ ცენტრს წარმოადგენდა, ვარშავის შემდეგ). პოლონეთის არმია კრაივის რეგენში (ეს არმია საბჭოეთის მიერ პოლონეთის ოკუპაციის წინააღმდეგ იბრძოდა), დაამთავრა ოფიცრთა მოსამზადებელი ინსტიტუტის სკოლა. ნიჟელი არმიის ლეოვი შესვლამდე ზ. გომბაკიძე კრაკოვში გადასახლდა, სადაც იგი ხელოვნების აკადემიაში სწავლობდა. პარალელურად იგი სამართლის მეცნიერებას ეუფლებოდა კრაკოვის იაგელოს სახელობის უნივერსიტეტში. შემდეგ იგი ქ. ტორუნში გადასახლდა, რათა ფილოსოფია ესწავლა პენრეკ ულენბერგის ხელმძღვანელობით. ზ. გომბაკიძე მდიდარი არასოდეს ყოფილა, თუმცა ცხოვრებას საკმაოდ ფილოსოფიურად უცქერდა; ამიტომ, იქნებ გარკვეულიწილად ავტობიოგრაფიულიც არის ეს პატარა ნოველაც, რომლის თარგმანსაც ქვემოთ გთავაზობთ.

საინფორმაციო საფარი

ფრად უცნაურია ის გარემოება, რომ ჩვენს მესსიერებას ცნობილი ფილოსოფოსების ცხოვრების სწორედ ის მონაკვეთი შემორჩება ხოლმე, რომელიც მათი სიცოცხლის მინიმალურ ასახავს. სკრატტი, რომელსაც სანამდევით სასესიო ქიქა ტრეპთან მიაქვს, სენეკა, რომელსაც მონა სისხლდარღვეუსხნის (არის რუბენის ასეთი სურათიც), დეკარტი, რომელიც გადი-გამოცხად შედეგების მეფის სასახლის ცივ პალატებში და გრძნობს, რომ მისი, როგორც შედეგების მეფის მასწავლებლის როლი, ალბათ მისი ცხოვრების უკანასკნელი როლი იქნება, მოხუცი კანტი, რომელიც იყნოსავს დაწყილ პრეშუსს თავისი ყოველდღიური გასიერების წინ (ფიქრი წინ მიუძღვის და თანდათან უფრო და უფრო ღრმად ეფლობა სილაში), სპინოზა, რომელსაც სიცოცხლე გაუმწარა ქლემპა; იგი მოთმინებით აზიარებს გამაღივებელ მინას, თუმცა უკვე ისეა დაუცვლად ბული, რომ ალბათ უკვე ვეღარ დაასრულებს ნამოწეხულ ტრაქტატს „ცისარტყელის შესახებ“...

ბიოგრაფების მიერ სპინოზა ძირითადად წარმოდგენილია, როგორც ბრძენი იდეალი, რომელიც მხოლოდ თავისი თხზულებებზე ძირითადად კონცენტრირებული და რომელიც სრულიად გულგრილია ცხოვრების მატერიალური მხარის მიმართ. მაგრამ შემონახულია მისი ცხოვრების ერთი ეპიზოდი, რომელსაც ბიოგრაფების ერთი ნაწილი დუმილით უფლის გვერდს, ხოლო მეორე ნაწილი კი მას ახალგაზრდობის გაუგებარ სიცოცხლედ მიიჩნევს.

1666 წელს გარდაიცვალა სპინოზას მამა. მაშინ ბარუხის შესახებ ოჯახში საკმაოდ უცნაური ყმანელების შეხედულება სუფევდა, რომელიც საკმაოდ გულგრილია ცხოვრების მიმართ და რომელიც სიცოცხლის ძვირფას დროს მხოლოდ

გაუგებარი წიგნების კითხვაში კლავს.

ამ დროს, საკმაოდ ეშპაკური ფანდის გამოყენებით (რომელშიც მთავარ როლს ბარუხის ღვიძლი და — რებეკა და მისი ქმარი, კასერი თამაზობდა), მას სრულიად ჩამოართვეს უფლება მემკვიდრეობაზე. ბარუხის დასა და სიძეს იმედი ჰქონდათ, რომ ეს უცნაური ყმანელები კაცი ამას ნამდვილად ვერც შეინახავდა.

მაგრამ ბარუხს ეს ამბავი არ გამოჰპარვია და სასამართლო პროცესი ისეთი ენერგიით წამოიწყო, რომ ყველა გააკვირვა: დაიჭრა ვეჭვები, მოხიზო მოწმეები და თავადაც ისე აოლიანად მსჯელობდა და მოქმედებდა, რომ ალბათ იმედი ვინმეს თუ შეეძლო სასამართლო საქმის ასე წარმართა.

ბარუხმა — თითქოს ქაჯი ჩაუჭრაო სხეულსა და სულში — თანაბრად დაიწყო ბრძოლა თითოეული იმ წიგნისათვის, რომელიც მამისეული სახილდან წარმოსდგებოდა. თავდაპირველად ეს ბრძოლა დაიწყო საწოლის გამო, რომელზედაც სული ყოფილი შემოქმედის მიაბარა დედაბრძოლაზე. ბარუხს ზეთისფერი გადასაფარებლებიც კი არ დაეწიებია. მას შემდეგ იმ საგნებისათვის დაიწყო ბრძოლა, რომელთაც უკვე თითქმის აღარც კი ჰქონდათ ფასი. ბარუხი ამას მათ მიმართ ემოციური შეჩვევით ხსნიდა. მოსამართლეთათვისაც კი ეს პროცესი საკმაოდ მოსახერხებელად გადაიქცა; მათ ვერაფრით ვერ გაეგოთ, თუ საიდან გაუჩნდა ამ განდგილ ახალგაზრდა ასეთი მომხვეჭელის ფსიქოლოგია. უჭირდათ იმის ახსნა, თუ რაში სჭირდებოდა მას უფრო კალის ქვანი, ძალზე უბრალო სამზარეულოს მაგიდა, ძველი, გაფუჭებული საათი, რომელიც მთელი ბოლო დროის მანძილზე წინკარში იდგა და თავების თავშესაფრად იყო ქცეული, ანდა ის სურათი, რომელიც ბარუხს ზემოთ ეკიდა და რომელზეც თითქმის უკვე აღარაფერი აღარ ჩანდა.

და ბარუხმა ეს პროცესი მოიგო. ახლა მას უკვე შეეძლო წამოეჭდარიყო თავისი ალაფის პრამიდაზე და ამავი მზერით გადაეცლო თვალის მათთვის, ვისაც სურდათ კანონიერ მემკვიდრეობის გარეშე დატოვებინან იგი. მაგრამ მას ეს არ გაუუთებია. მან მხოლოდ დედის საწოლი დაიტოვა (ზეთისფერი გადასაფარებელი) — დანარჩენი კი უბრალოდ დაუთმო სასამართლო პროცესში მონაწილე თავის განმაცხებელ ნათესავებს.

ვერასაც ვერ გაეგო, თუ რატომ მოიქცა ბარუხი ასე. ამ ყველაფერს, რომელიც გარკვეულადაც აშკარა ექსტრაგანტურად გამოიყურებოდა, არსებითად ძალზე ღრმა მნიშვნელობა ჰქონდა. თავი-ც ამ მოქმედებით ბარუხს თითქოს სურდა ეთქვა, რომ ღირსება და პატიოსნება სრულიადაც არ არის სუსტების ნავსაყუდელი და რომ თავშენიერა წარმოადგენს მათ გმირობას, რომლებიც (თუმცა არც თუ ისე სინანულის და ყოყმანის გარეშე) თავს სწირავენ ბრწყინვალე და გაუგებარი საქმეების გულისათვის.

პოლონურიდან თარგმანა ანზორი ბრეზინაშვილი

ვარშავა-თბილისი

23 სექტემბერი 1998 წელი.

ლია გიგიაშვილი

პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკურ-უმინისტრული ინსტიტუტის უფროსისადმი ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტი

სიზაუსია

გასუხიგებლობის საკითხი ან უნდა გადაწყდეს

ძნელი სათქმელია, თუ რა მიზანს ემსახურება, ადგილობრივი ორგანოების არჩევნების წინ, გაზეთ „მეოთხეში“ (16-23 ოქტომბერი, 1998 წ.) დანაწილები უბლიკაცია იმ დასკვნისა, რომელიც რესპუბლიკის პროკურატურამ გააკეთა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარის, პარლამენტის წევრი ირინა სარიშვილი-ჭანტურას მიერ შინაგან საქმეთა მინისტრის კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების ჩადენის შესახებ განცხადების შემომწმების შედეგად.

ცხადია, როდესაც პარლამენტარული შავი ბიზნესის წინააღმდეგ იმდებლობს ხმას და იმისათვის იბრძვის, რომ ათასგვარმა მავიეებმა და მათმა „კრებმა“ ქვეყანა არ შეტანონ, ბიუჯეტში შევიდეს ის თანხები, რომლებიც მავანთა უშირო ჯიბეებში მივიდნება, ჩვენს უფელფასო-უწმისო მოქალაქეთა მიერ დადებითად ფასდება და ერთგვარ რეალმასაც კი უწევს პოლიტიკურ ასარეზზე მყარად მდგომ პარტიასა და მის ლიდერს.

„ახ, ტურფავ, ტურფავ“-ის მოტივებზე გადმოცემული „გამანადგურებელი“ (როგორც გაზეთი „მეოთხე“ აღნიშნავს) პასუხი ირინა სარიშვილი-ჭანტურას პროკურატურისაგან ამ მიზანს თუ ისახავს, ცხადია, იმ მოქალაქეთა თვალში, რომლებიც არად დაგვიდვენ ამ თუ იმ ბრალდების დადასტურებებისათვის აუცილებელ სამართლებრივ მექანიზმებსა და მიზეზ-შედეგობრივ კავშირს უარყოფითი მოვლენებსა და იმ პირთა შორის, რომლებსაც ამ მოვლენების გამოწვევას აბრალუბენ, ყოველივე ეს ასეც იქნება.

მაგრამ, რესპუბლიკის პროკურატურის დასკვნას თუ ობიექტურ ქმედებებზე მივიჩნივთ, მაშინ ქალბატონ ირინა სარიშვილი-ჭანტურას რესპუბლიკის პროკურატურისაგან უბრწყალებოდ გამანადგურებელი პასუხი მიუღია.

ქვეყნითი ბრალდება, რომელსაც ქ-ნ ირინა შინაგან საქმეთა მინისტრის მიმართ გამოთქვამდა, არ დადასტურდა, — აი, პროკუ-

რატურის პასუხი.

თუმცა, მიუხედავად ამ ბრალდებათა დაუდასტურებლობისა, რესპუბლიკის პროკურატურა არ ჩქარობს (როგორი გასაბედი) ბ-ნ კახა თარგამაძის მიერ 1997 წლის 10 აგვისტოს გენერალური პროკურორის სახელზე შეტანილ განცხადებაში დაყენებულ იმ მოთხოვნის შესრულებას, რომელიც „შავ“ ბიზნესთან კახა თარგამაძის დაუკავშირებლობის დადასტურების შემთხვევაში ქ-ნ ირინა სარიშვილი-ჭანტურას პასუხისმგებლობა მიეცემას ითვალისწინებდა (ცილისწამებისათვის).

ამ აუჩქარებლობის მიზეზს იმ მიმართებით ვპოულობთ, რომელიც 1998 წლის 8 ოქტომბერს გაუგზავნა ქ-ნ ირინასათვის საქართველოს გენერალური პროკურორის მოადგილეს ბ-ნ ანზორ ბალუაშვილს 30 გვერდიან დასკვნასთან ერთად: „გაცივრებით ასევე, რომ თქვენი ქმედების მართლზომიერების შესაფასებლად წარმოებულ საკითხებზე განმარტების მისაცემად აუცილებელია თქვენი გენერალური პროკურატურაში მოსვლა“.

როგორც ჩანს, პროკურატურას აინტერესებს ცილისწამების როდერიც დანაშაულის წინააღმდეგ და დანაშაულებულ ყურადღებას დანაშაულის (თუ ასეთად მიიჩნევენ) სუბიექტურ მხარეზე გამაზვილებენ ყურადღებას. იგულისხმება ის, თუ რა ამორავებულა ქ-ნ ირინას, როცა შსს-ს მინისტრის სიგარეტისა და სპირტის ბიზნესის „კრებებს“ აბრალუბდა.

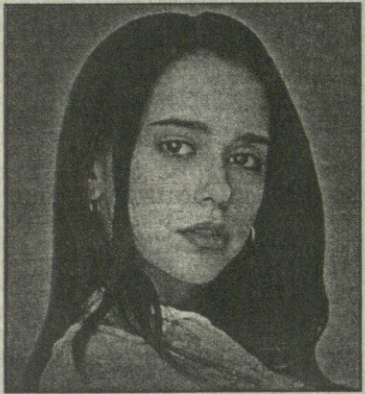
ვნახოთ, რა გაზა აირჩევს ქ-ნ ირინა ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად — პროკურატურაში მოსვლა თუ გაზეთ „მეოთხეს“ ფურცლებს, სადაც მოუთმენლად ელიან ედპ-ს ლიდერის გამომხატურებას იმ „გამანადგურებელ“ პასუხზე, რომლის შედეგადაც საქ-მეო დრო მოანდობა პროკურატურამ, რათა სათანადო მტკიცებულებებით გაემაგრებინა იგი.

ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები.

თამაზ ძვალაძე

ჯენიფერ ჰიუტი

ბაბრიელ ბიორნი

ერთმა ბედნიერმა შემთხვევამ შეიძლება მთლიანად შეცვალოს ცხოვრება. მაგალითად, სულ ერთი წლის წინ ჯენიფერს არავინ იცნობდა და ეს შემთხვევაც სწორედ ღმერთმა გამოუგზავნა. 1997 წელს, როდესაც მონაწილეობა მიიღო დებიუტანტი რეჟისორის სურათში „მე ვიცი, თუ რას აკეთებდით გასულ ზაფხულს“, ეს იყო ფილმ-ფანტასტიკა, მსახიობების ბანალური და დამაინტრიგებელი თამაში.

სრულიად მოულოდნელად ფილმი „მიტად“ იქცა, რადგან მხოლოდ ამერიკისა და კანადაში კინოგაქირავებას 100 მილიონი დოლარი მოუტანა.

მსახიობი დაიბადა 1979 წლის 21 თებერვალს, ტეხასის შტატში. იგი მეორე შვილი და ერთადერთი ქალიშვილია ოჯახში.

ჯენიფერი ათი წლის ასაკიდან შოუ-ბიზნესშია, მან ჯერ კიდევ სამი წლისა შეასრულა სიმღერა „სიყვარულის ბავშვი“ სცენაზე, მაგრამ ეს ყველაფერი ხომ ბავშვობის ყველაზე ბავშვობა.

10 წლისა ეუფლება ცეკვას, ხოლო შემდგომში იწყებს საბავშვო თეატრთან მოგზაურობას, სადაც მის რეპერტუარში შედის ცეკვა და სიმღერა.

მსახიობს მთელი ცხოვრების მანძილზე მამოძრავებელ დევიზად დასახული ჰქონდა მიზანი — გამხდარიყო პოლიუდის მსახიობი. უკვე 20 წლის პიუტი ეძიებს ყველა გზას, რათა ოცნება შეისრულოს. ჯენიფერი ჩადის ლოს-ანჯელესში, სადაც ეუფლება სამსახიობო ხელოვნებას და გარდა ამისა, აქტიურად იღებს მონაწილეობას სარეკლამო კლიპებში, მოგზაურობს იაპონიასა და საფრანგეთში, რათა წარადგინოს საუკეთესო მოდელორთა მოდელები.

მსახიობების ცხოვრებაში მიზანმიმართულად მისაღწევი გზა ძნელი, ეკლიანი გასაგებელია ხოლმე. 12 წლის ჯენიფერის დებიუტიც ჩავარდა, როცა მან ითამაშა საყმაწვილო სურათში „მანჩი“. აღსანიშნავია, რომ

ეს ფილმი საერთოდ არ გამოსულა დიდ კინოეკრანზე და გაფრცხლდა ვიდეო კასეტების მეშვეობით.

1993 წელს მსახიობი მომხიბლავი გახდა, დაეხვნა ფორმები და სახის ნაკეთები, იმატა მისმა წარმატებებმა. იღებენ ტელესერიალებში: „მდიდარი მილიონების ქალბატონი“, „მაცენა“, „სამოთხის ჩიტუნები“ და მრავალი სხვა...

1995 წელს ჯენიფერ ივე პიუტი ტელესერიალების ვარსკვლავად და ვეტერანად ითვლება, ხოლო 1996 წელს მსახიობი დგამს პირველ ნაბიჯს დიდ ეკრანზე, რეჟისორ ჯემი კერტისის სურათით „საშინაო პატიმრობა“.

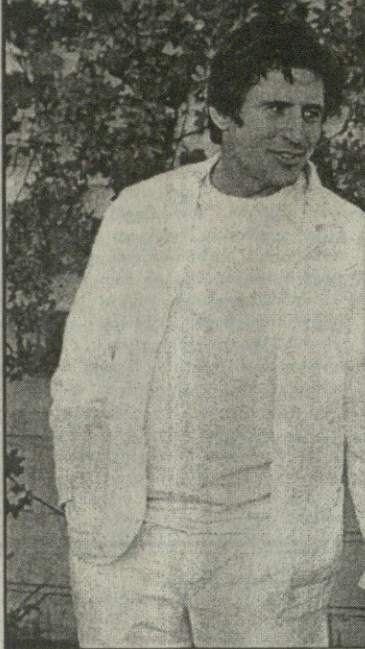
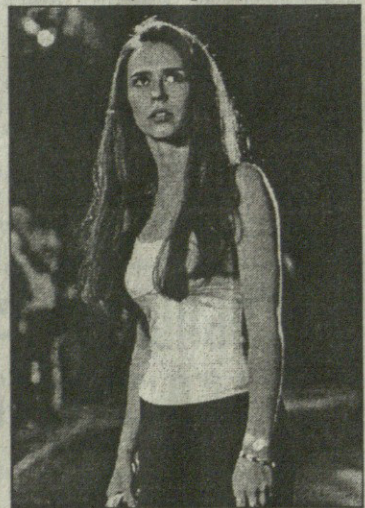
დღეს-დღეობით რომანი აქვს ვილი ფრედლისთან, რომელიც ცნობილია სურათით „ყმაწვილი ხედეა ქვეყანას“.

თვით ჯენიფერი ამ ურთიერთობაზე ალტაცებით საუბრობს და ამბობს: „ვილისთან პარტნიორობის დროს სპეციალურად ვაფუჭებდი დუბლებს, რათა კიდევ ერთხელ ეკოცნა“.

დღევანდელ ჩვენს გმირს ყველაფერი აქვს: სიყვარული, საყვარელი საქმე და აღიარება. რაც მთავარია, მიზანს მიადნია და 20 წლის ასაკში პოლიუდის მსახიობია. რაღა თქმა უნდა, მას ჯერ კიდევ დიდი გზა აქვს დიდ ეკრანზე გასავლელი, ჯენიფერი ასეთი მონდომებით აუცილებლად მისწვდება ოლიმპოს ვარსკვლავს.

მსახიობს სჯერა, რომ ამოვა „მეზობელი გოგონას“ ამბულადან და გადაინაცვლებს სექსუალურ როლში.

„რაღა თქმა უნდა, რომ შევა-დარო ჩემი თავი მერლინ მონროს, აუცილებლად დავმარცხდები, რასაც უკვე შევგუგუქე“. — ღრმად ჩაისუნთქა მსახიობმა და თავი დახარა.

გაბრიელ ბიორნს უწოდებენ „სექსიმბოლოს ჭკუადაჯდარ ქალებისას“, თუმცა ის არ გამორჩევა სილამაზითა და სიძლიერით, უბრალოდ, მიზიდულობის ძალა აქვს.

შემთხვევით ინტერვიუზე მას შეუძლია მხოლოდ ერთი წამის დაფიქრების შემდეგ ზეპირად გაუკეთოს ციტირება დიდი მოცულობის ტექსტს.

ბიორნი უარს არ ამბობს ნაკლებიუფერტიან სურათზე (ამ წელს მან ითამაშა ფილმში „პოლონური ქორწინება“), ხოლო შემდგომ „დამიანი ფოლადის ნიღაბში“, რომლის ბიუჯეტიც მხოლოდ ორმოც მილიონ დოლარს შეადგენდა. მას შეუძლია იყოს მსუბუქი და არასერიოზული, როგორც სატირულ-განგსტერულ სურათში „ცოფიანი ძაღლების დრო“, ირონიული — პოსტმოდერნისტულ ფილმში „სახიფათო სახეები“. მას შეუძლია სრულიად თავისუფლად ითამაშოს ტრაგიკული გმირები, რომელშიც ქმნის ვირტუოზულ გროტესკიკას.

გაბრიელ ბიორნი დაიბადა 1950 წლის 12 მაისს მუშათა ოჯახში, ექვს შვილს შორის უფროსია. მისი ოჯახი რელიგიურია, ამიტომ ყოველი ოჯახის წევრი ვალდებული იყო დასწრეობა მეტანების ეკლესიაში. მისი ცხოვრება სხვა მსახიობების ცხოვრებასთან შედარებით, ადვილი არ ყოფილა, ხოლო ბედნიერ ნუთებს თითებზე ითვის. სულ მალე ბიორნის მამა ქარხნიდან გამო-

აქვეს, სიცოცხლის ბოლომდე მუდმივი სამსახური აღარ უშოვია და მთელი ჯაფა მსახიობის დედას დააწვა. მას დიდი წვლილი მიუძღვის შვილების აღზრდაში. უკითხავდა ნიგნებს, ასმენინებდა მუსიკას და დაჰყავდა შვილები კინოთეატრებში. გაბრიელს განსაკუთრებით დაამახსოვრდა პიკოკის ფილმი „რეგვა“.

თორმეტი წლის ასაკში მსახიობი ეწყობა ინგლისის სასულიერო სასწავლებელში, საიდანაც ორი წლის სწავლის შემდეგ გამოირიცხეს თამაშის მოწვევის გამო. ამის შემდეგ იგი კვლავ ბრუნდება დუბლინში. გაორებულმა არ იცის რა აკეთოს, მიდის ყველა საშუალებით: ავტობუსების კონდუქტორად, არიგებდა საკვებს სახლებში, რეცხავდა ჭურჭელს ჰომოსექსუალისთან ბარში (მოკლედ, უნდა აღვნიშნოთ, რომ ასეთი ადამიანი იშვიათობაა).

1967 წელს აბარებს ირლანდიის ნაციონალურ უნივერსიტეტში, სადაც სწავლობს არქეოლოგიას, ესპანურ და ფრანგულ ენებს. ინსტიტუტის დამთავრების შემდგომ ბიორნი სრულიად მოულოდნელად გადაწყვეტს, რომ გახდეს მსახიობი და იწყებს მუშაობას მოყვარულთა თეატრში. სულ მალე მისმა უნივერსიტეტის მეგობარმა ჯიმ ბერიდონმა (რომელიც დამდგმელია სურათების „ჩემი მარჯვენა ფეხი“ და „მოკრივე“) ბიორნი აიყვანა ნახევრად პროფესიონალითა ჯგუფში. მართალია, მან სამსახიობო განათლება ვერ მიიღო, მაგრამ გარკვეული გამოცდილება შესძინა პატარა თეატრალურმა ლაბორატორიამ.

1981 წელს მსახიობს იწვევენ ადგილობრივ ტელევიზიაში შოუზე „რიორდანების ოჯახში“, როლზე, სადაც ასახიფებს ფერმერ მწყემს ბერკენს.

80-იანი წლების ნახევარში ბიორნი გახდა ცნობილი ადგილობრივი მასშტაბით. 1985 წელს მან გადაიღო ამერიკული მინი სერიალი „ქრისტიანოვრე კოლუმბი“, რის შემდგომაც 1987 წელს იგი მიემგზავრება პოლიუდში, კერძოდ კი, ბევერლი-ჰილსზე, სადაც იშენებს ტიპურ, ირლანდიურ ვილას. რამდენიმე წელი მას არ გაუმართლა, ჩავარდა ფილმი „კიდევ გამარჯვება“, ამის შემდეგ გაბრიელს იღებენ სიურეალისტურ დრამაში „სიესტა“.

1996 წელს ბიორნმა გადადგა კიდევ ერთი ნაბიჯი სურათით „ბედურები ცამონმენდილზე“.

უნდა ითქვას, რომ მას უმარტოლეს კინემატოგრაფიაში, მაგრამ ერთი მისი „პიტისთვის“ ხუთი-ექვსი წელია საჭირო. მსახიობს გაუმართლა, როცა ითამაშა გილიან ამსტრონგის ფილმში „პატარა ქალბატონი“, ბრიაანა სინგერის სურათში „სახიფათო სახეები“, „ძალადობის დასასრული“, მაგრამ რატომღაც რეჟისორ სტივენ სპილბერგის თვალთახედვის მიღმა დარჩა. მიუხედავად ამისა, გაბრიელ ბიორნი კმაყოფილია, რომ კარიერით ამერიკაში არ ქმნის კულტს, იგი თვლის, რომ სულაც არ არის აუცილებელი გყავდეს ორი მცველი და გქონდეს 10 მილიონი პონორარი.

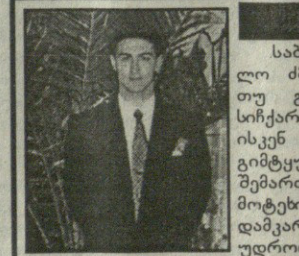
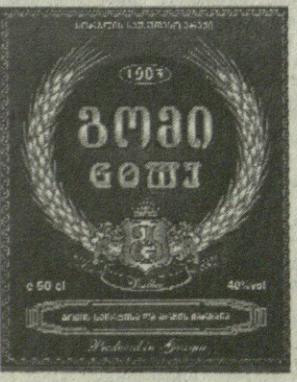
სულ ახლახანს მსახიობმა, სპორტის დიდმა მოყვარულმა, ფეხბურთის თამაშის დროს იღრმო მუხლი, მას გაუკეთეს ოპერაცია და ახლა იგი გადის რეაბილიტაციის კურსს. დაახლოებით ასეთივე სიტუაციაში გასულ წელს მოხვდა ბილ კლინტონი (ეს მოხდა იმ დროს, როდესაც პრეზიდენტმა გოლფში მოუგო მეგობარს და როდესაც აპარტამენტებში ბრუნდებოდა, დაცვა შესასვლელში). ქოსტენერმა ვაშინგტონში დარეკა და ითხოვა პრეზიდენტის პირადი ექიმი, რაზეც ქლინტონმა, როგორც კინოს დიდმა მოყვარულმა, უარი ვეღარ უთხრა.

მადლობას ვუხდით სტუდია „ვიდეოკრანს“ მასალების მონოდურთვის.

მომაზნადა ნათია კორახაშვილმა

მიმართვით სოკალის საუკეთესო არაყი „გომი“, „გაბრატონი“, „ლიმონის არაყი“.

სვიჩა ჯოხარიძის

საბედისწერო გამოდგა შენთვის, ჩვენი ძვირფასო და საყვარელო მძისვილო, 18 ოქტომბრის ღამე. უხილავმა ბოროტმა ძალამ თუ გიბიძგა ალბათ, რომ ღამის სამ საათზე გამაღებელი სიჩქარით გამოეშურე თბილისისკენ. საყვარელი მამისკენ, მუდუღისკენ და პატარა შვილისკენ თუ მოგიწევდა გული. შუაღამზე გიმტყუნა განგება და მანქანაში დალიე სული. მამაშენი, საოცრად შემართული ვაჟკაცი, ჩვენი ძმა და მეგობარი, ჩვენი ნოე, საოცრად მოტეხილი და დაბერებული. ანკი როგორ უდგას სული შენს დამკარგავს. ყველას დაუთუთქე გული, ყველას თალხი ჩააცვი და უდროოდ გამოეცალე არა მხოლოდ ოჯახს, ახლობლებს, სამშობლო ოჯახის ტრადიციების მიმდევარი.

შაბათს გამოგეთხოვეთ სამუდამოდ, შაბათს დაიდე ბინა იმქვეყნად, მაგრამ ერთი რამ გვაიმედებს: იქ დაგხვდება შენი დედიკო, ქალბატონი მარიამი, შენსავით ახალგაზრდა რომ ნაივად ჩვენს ძმას, ნოეს, თავისი დიდი სიყვარულის ნიშნად შენ და შენი დაიკო დაუტოვა ამქვეყნად. ვაგლახ, რომ ფრთამოტეხილია შენი დაიკო, ძამიკო, ყველა შენი ნათესავი და მეგობარი, მამაშენის სამეგობრო.

ნათელში იყოს შენი უმანკო, ვაჟკაცური სული. მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მინა, მუდამეფას ყვავილებს ეხაროს შენს საფლავზე, შეილო სვიჩა.

მამაშენს, ჩვენს ძვირფას მეგობარს, ნუგებს არ მოეკლებო, მაგრამ მის დაჭრილ გულს ვერ გავამთვლებთ. დაჭრილი არნივივით ივლის ნოე ამიეროდან ამქვეყნად, ფრთებზამოყროლი, მაგრამ იმედი გვაქვს, ნოე ყველაფერს გააკეთებს იმისთვის, რათა პატარა მარიამმა უმამობა არ იგრძნოს, მისთვის საფიცარ შენს საფლავს მოუვლელობა არ დაეტყოს.

არ ვიცით, რა ვუთხრათ ტიტე ბაბუას, რით ვანუგეშოთ ამდენი შვილებისა და შვილიშვილების დამკარგავი მრავალჭირნახული კაცი, რა ვუთხრათ, რით დავაიმედოთ შენი საყვარელი მუდუღე, შენი პატარა მარიამი, რომელმაც არც იცის, რა უბედურება ტრიალებს მის თავს და რომელსაც ცოცხალი მამიკო არ ეძახისოვრება.

მშვიდობით, შეილო სვიჩა.

შენი გულდამწვარი მამიკოს მეგობრები: მურთაზ ჩიძოშანი, სარამ ჯანაშია, ჯოში გაღნაძე, აპოლო შუალაძე, დამთო არაოშვი, ონარი ვაგუა, ვახტანგ ჩხაბავია, ალდარ ჩიძოშანი, გადრი ჯოშიაძე, მურმან მარაშანი, ითარ ძვარცხავა.

მთავარი რედაქტორი სერგო ჯანაშია გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. გამოქვეყნებულ მასალებზე მასუხს ავტორები აგებენ	ტელეფონები: რედაქტორი: 93-20-36, რედაქტორის მოადგილე: 93-18-41	რედაქციის მისამართი: თბილისი, თავისუფლების მოედანი, კუპჩინის ქ. 5 გაზეთის ინდექსი 66447 დამფუძნებელი და გამომცემელი საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია რეგისტრირებულია თბილისის კრწანისის რაიონის სასამართლოს მიერ. №06/4-444	გაზეთის ღირებულება: ელგუჯა ჩხაიძე რედაქცია: გია თვალაძე (რედაქტორის მოადგილე), ზაზა ალადაშვილი (კორექტორი დირექტორი), კობა კაპანაძე (სამართლისა და რეგ. პოლიტიკის განკ. გამგე), გიორგი ლალიაშვილი (გაერ. ცელების სამსახური), კორნელიშვილი: კობა ბრეგვაძე, ქეთი ჩაღნელი, ქეთი გუგუაძე, ზათუნა ხატიაშვილი, ნათია ჭანტურია, მანანა ლიბჯანიძე, ნანა ბეგლავა. კორმპტორები: ანალია გოგიაშვილი, ამირტა ჯანაშია
---	---	--	--